

herne

Kesä 2022

TALKOOT:

Kyläkunnan, naapureiden, työtovereiden tms. vapaaehtoinen palkaton työntekotilaisuus, johon tavallisesti liittyy autettavan tarjoama kestitys.

HALLITUS 2022

hspy.hallitus@gmail.com

www.herttoniemenspy.fi

Kaija Kumpukallio
kaija.kumpukallio@gmail.com
040 589 7737

Puheenjohtaja, avaimet, rakentaminen, vuokrasopimukset

- Herttonomina vuodesta 2006
- Hallituksessa yli 10 vuotta, puheenjohtajana kuudes vuosi
- Olin pitkään talkoovastaavana ja vieläkin huolto-ryhmässä. Olen kaivanut esiin vuotavia vesi johtoja ja miettinyt sähköjä. Talkoot ovat minusta aivan siirtolapuutarhaidean ytimessä: alueemme on yhteinen, haluamme pitää sen kunnossa ja olla siitä ylpeitä.

Lari Rajantie
lari.rajantie@gmail.com
050 373 8609

Jäsenrekisteri, laskutus, sähkömittarilukemat, osoitteenmuutokset (myös Siirtolapuutarha-lehteen), rakentaminen

- Herttonomi 2005 lähtien, hallituksessa 2008 lähtien
- Talkoot ovat tärkeä osa siirtolapuutarhan toimintaa ja hyvä tapa päästä mukaan yhteisöön

Kikka Salmi
kikka.salmi@gmail.com
050 441 6756

Talkoot ja kansainvälisyysryhmä

- Herttonomina alkaa nyt 7. vuosi.
- Hallituksessa neljäs vuosi
- Talkoot on elämäntapa minulle.

Jaakko Kurhila
jaakko.kurhila@gmail.com

Rakentaminen, PTS

- Aloitti herttonomina vuonna 2007, hallituksessa vuodesta 2019
- Talkoohommelit kuuluu kuvioon, jos siirtolapuutarhailijana haluaa olla.

Milla Cotterill
milla.cotterill@gmail.com
044 080 5411

Sihteeri, pysäköintiluvat

- Herttonomina alkamassa neljäs kesä
- Hallituksessa ja sihteerinä neljättä vuotta
- Talkoilu on kiva tapa tutustua muihin mökkiläisiin sekä pitää yhdistyksen kulut kurissa. Kaikille löytyy varmasti sopivaa puuhaa, itsenäistä tekemistä tai yhteistalkoissa!

Simo Tukiainen
tukiains@gmail.com
044 340 5385

Rakentaminen, kotisivujen päivitykset

- Herttonomina 10 vuotta
- Hallituksessa vuodesta 2019
- Talkoot ovat tärkeitä alueen hyvän hengen ja yhteisöllisyyden kannalta. Itselleni tulee hyvä mieli, jos pystyn osaltani edes vähän auttamaan vapaaehtoistyöllä pyörivää yhteisöämme.

Niina Grönroos
niniegreenrose@gmail.com
045 677 2926

Herttonomikortti

- Uusi Herttonomi. Oma mökki saatiin vihdoin kesällä 2021. Hallituksessa mukana tammikuusta 2022.
- Varsinkin uusille mökkiläisille talkoot ovat erinomainen paikka tutustua sekä uusiin naapureihin että upeaan puutarhaamme. Vanhoilta konkareilta voi kysellä neuvoja ja opetella yhdessä uusia taitoja.

Hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Ajankohdat löydät kotisivuiltamme ja loppuvuoden kokoukset sivulta 34. Jos haluat, että asiasi käsitellään hallituksen kokouksessa, lähetä siitä tieto kirjallisesti hyvissä ajoin, rakennusasioissa 1-2 kuukautta ennen, muissa asioissa 1-2 viikkoa ennen kokousta.

Rakennusvalvonta: Timo Arjanko, timo.arjanko@gmail.com, p. 040 827 7724

Huoltopuhelin kesäaikaan (yhdistyksen vastuulla olevat asiat): p. 044 240 6197

Sähkökatkot: Kaija Kumpukallio p. 040 589 7737 tai Ate Ruutuoksa p. 0400 432 964 ja kesäaikaan myös Anne Nissinen p. 044 271 9001

Yhdistyksen sähköpostiosoitteet (asioita hoidetaan yhteisvoimin ja sähköposteihin voivat vastata eri henkilöt):

Hallitus	hspy.hallitus@gmail.com
Herne	hspy.herne@gmail.com
Rakennustoimikunta	hspy.rakentaminen@gmail.com
Riihen varaukset	hspy.riihi@gmail.com
Talkoot	hspy.talkoot@gmail.com
Tapahtumat	hspy.tapahtumat@gmail.com

KESÄN 2022 TAPAHTUMIA

Pyrimme järjestämään herttonomeja kiinnostavia tapahtumia ja palveluja, koronatilanne huomioiden. Avaamme Riihen mahdollisimman usein yhteiseen käyttöön. Pelataan yhdessä lautapelejä, petankkia, frisbeegolfia ja mölkkyä. Hankitaan varoja kahvilalla ja markkinoilla. Hoidetaan yhteisiä alueita ja tehdään huoltotöitä talkoovoimin.

Markkinoilla menevät kaupaksi erityisesti oman puutarhan tuotteet - kasvata roppakaupalla ja tule myymään! Nyt on juuri hyvä aika kylvää auringonkukat ja kurpitsat, kerätä hillopurkit ja etsiä parhaat piirakkareseptit.

KAUDEN AIKANA

Omatoimitalkoita, nappaa tehtäväsi huoltorakennuksen talkookansiosista tai Riihen osalta ilmoittaudu: hspy.riihi@gmail.com

Nurkkakirjasto Riihellä, aukioloajat ilmoitustaululta

Petankkia sunnuntaisin klo 11-13 ja torstaisin klo 18-20

Mökkijoojaa Riihellä tiistaisin 14.6.-5.7. klo 18-19:15, maksu 13 € ohjaajalle

Mullan ym. myyntiä, työkalujen lainausta sekä haketusta huoltorakennuksella, katso sunnuntait sivulta 28

TOUKOKUUN LOPPU

pe 27.5.	08:00-18:00	Jätelava- ja kierrätyspäivä
la 28.5.	12:00-	Riihen suopakuuraus

KESÄKUU

su 12.6.	13:00-15:00	Kesäinfo
to 16.6.	17:30-	Uusien mökkiläisten ilta
la 18.6.	11:00-13:00	Juhannustalkoot
su 19.6.	12:00-14:00	Kesäkirppis
ma 20.6.	18:00-	Koulutus pensaiden leikkauksesta
pe 24.6.	17:30-	Juhannusjuhla

HEINÄKUU

su 3.7.	13:00-15:00	Kahvila Riihellä
su 3.7.	15:00-	Seurakunnan järjestämä yhteislaulutilaisuus
su 10.7.		Paperityöpaja lapsille ja lapsenmielisille
ke 13.7.		Ranskalainen kahvila ja petankkipeliä
ti 26.7.	18:00-20:00	Siirtolapuutarhaliiton järjestämä Puutarhakävely
su 31.7.	10:00-14:00	Lasten olympialaiset
?		Laulelmailta

ELOKUU

ke 3.8.	17:30-	Uusien mökkiläisten ilta
to 11.8.		Entisten herttonominuorten tapaaminen
su 14.8.		Elomarkkinat ja kahvila
la 20.8.		Elojuhlat
la 27.8.	16:00-	Runojamit

SYYSKU

su 11.9.		Syysmarkkinat ja kahvila
la 24.9.		Syystalkoot

Muutokset mahdollisia - seuraa ilmoitustauluja ja kotisivuja!

HALLITUS TIEDOTTAA

Autoilu ja kärryt	Autoilu ja pysäköinti on puutarhassa kielletty, lukuun ottamatta aivan välttämätöntä huolto-, pelastus- ja inva-ajoa. Huolto ajoa on esimerkiksi jäteautojen ajot. Suurin sallittu ajonopeus on 10 km/h (kävelyvauhti). Sulje ajoportti mennessä tullen. Raskaita rakennustarvikkeita voit tuoda alueelle arkipäivisin, auto on vietävä takaisin parkkipaikalle heti kuorman purkamisen jälkeen. Portilla on kärryt ostoksia ym. tavarankuljetusta varten.
Ajoportti	Ajoportti pidetään lukittuna kesä-elokuussa perjantaista klo 18 maanantaihin klo 7. Portti vaihdetaan lukittuun ajoketjuun talveksi lokakuussa. Jos tarvitset portin avaamista pätevistä syistä, sovi siitä hyvissä ajoin etukäteen Kaija Kumpukallion kanssa.
Avaimet	Mökkiläisen yleisavain käy vessoihin ja pääportilla oleviin kärryihin. Avaimen lunastamisesta peritään panttimaksu. Suihkun käyttö on maksullista, joten jos käytät suihkua, vaihda avain sellaiseen, joka käy myös suihkuun. Maksut päättää vuosittain vuosikokous. Avaimet lunastetaan Kaija Kumpukalliolta.
Haitalliset vieraskasvit	Japanintatar, kurturuusu ym. haitalliset vieraslajit eivät saa levitä luontoon. Ne tulee poistaa palstalta mahdollisuuksien mukaan. Kasvit tulee hävittää itse: pienet määrät muovipussissa sekajätteeseen, suuret määrät jätesäkeissä Sorttiin. Lisätietoja hallitukselta sekä sivustoilta vieraslajit.fi ja www.hsy.fi > jätteet ja kierrätys.
Hallituksen kokoukset	Kokoukset pidetään noin kerran kuukaudessa. Kokousajat löydät kotisivuiltamme ja loppuvuoden kokoukset sivulta 34. Jos haluat, että asiiasi käsitellään hallituksen kokouksessa, lähetä siitä tieto kirjallisesti hyvissä ajoin, rakennusasioissa 1–2 kuukautta ennen, muissa asioissa 1–2 viikkoa ennen kokousta joko sähköpostitse, kirjeitse puheenjohtajan kotiosoitteeseen tai kesäkaudella huoltorakennuksen valkoiseen postilaatikkoon. Voit myös keskustella asiasta etukäteen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kanssa, jotka valmistelevat asian.
Huoltokäytävät	Huoltokäytävät (palokujat) tulee pitää esteettöminä kasvillisuudesta ja tavaroista. Puiden ja pensaiden oksat tulee leikata niin, etteivät ne haittaa kulkua huoltotoimissa ja verkkoesteiden tulee olla helposti irrotettavissa. Sovi huoltokäytävän hoidosta naapurisi kanssa. Yhdistyksen väki voi liikkua sovitussa huoltotoimissa huoltokäytävillä.
Huoltotyöt ja huoltopuhelin	Kiireettömät huoltotyöt ilmoitetaan mielellään tekstiviestillä huoltopuhelimeen, puh. 044 240 6197. Talviaikana Kaija Kumpukalliolle. Laita nimesi, mökin numero ja mitä on vikana.
Hätätilanteet	Soita 112 ja nouda ohjeita. Puutarhan osoite on Kipparlahden silmukka 3. Huolehdi, että joku on pääportilla opasta massa oikeaan kohteeseen. Soita tähän tarvittaessa apua esimerkiksi puheenjohtajalta p. 040 589 7737. Jos portti on lukossa, hälytysajoneuvot pääsevät alueelle viranomaisia varten portissa olevilla avaimilla. ÄLÄ KOSKE PUNAISESSA HÄTÄKAAPISSA OLEVAAN AVAIMEEN! Se on tarkoitettu vain pelastushenkilöstön käyttöön hätätilanteissa. Väärinkäytöksistä joutuu vastuuseen.
Ilmoitustaulut ja tiedotus	Yhdistys lisää sähköpostilla tiedottamista. Huolehdi, että yhdistyksen jäsenrekisterissä on toimiva sähköposti- ja tiedotusosoiteesi. Viralliset ilmoitustaulut ovat pääportilla ja huoltorakennuksella, epäviralliset puuportaiden mutkassa ja Piontien päässä. Tiedotteet julkaistaan myös virallisilla kotisivuiltamme www.herttoniemenspy.fi ja usein myös epävirallisessa Facebook-ryhmässämme.
Jäsenlaskutus	Vuodessa tulee kolme jäsenlaskua. Maaliskuu: 2/3 palstanvuokrasta. Heinä-elokuu: 1/3 palstanvuokrasta ja muut yhdistyksen kokouksessa hyväksytyt maksut. Syys-lokakuu: sähkönkulutus sekä mökkikohtaiset maksut (multa- ja soraostot, rakentamisen maksut ja uusien jäsenten liittymismaksu). Laskut toimitetaan joko sähköpostiin, e-laskuna tai kirjepostina. Jos haluat laskusi sähköpostilla, ota yhteyttä Lari Rajantiehen. Sähköpostiviestin lähettäjänä näkyy "Liaison Europe" ja otsikkona "Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys ry on lähettänyt sinulle laskun". Jos haluat <u>e-laskun</u> , tee tilaus verkko-pankissasi. E-laskuttajan nimi on Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys ry. Laita yksilöintitiedoksi asiakasnumerosi, joka on 1000+mökkisi numero – esim. 1001 tai 1182. Kirjeposti tulee yhdistyksen jäsenrekisterissä olevaan kotiosoitteeseen. Jos sinulla on kysyttävää laskusta, tarvitset maksuaikaa tai haluat maksaa laskun erissä, ota yhteyttä Kaija Kumpukallioon.
Jäsenrekisteri	Lari Rajantie tai hspy.hallitus@gmail.com . Voit myös itse tarkistaa ja päivittää jäsenrekisteritietosi jäsensivuilla.
Jäsensivut	Kotisivuiltamme www.herttoniemenspy.fi on julkisten sivujen lisäksi vain jäsenille tarkoitettu osio, jossa on tietoa yhdistyksen toiminnasta. Kirjautu jäsensivuille, käyttäjätunnus on jäsenrekisterissä oleva sähköpostiosoiteesi. Luo ensimmäisellä kerralla salasana itse.
Jätteet	Jätealueella on molokit, joihin voi viedä vain mökkiarjessa syntyvää sekajätettä, paperia ja kartonkia. Lisäksi on keräysastiat muovipakkauksille, lasille ja metallille. Jäteastioihin ei saa viedä puutarha-, rakennus-, käymälä- tms. jätettä. Roskia ei saa jättää maahan ja kansien tulee mennä kiinni. Nouda lajitteluohjeita, lisätietoa löydät HSY:n Jäteoppaasta sivustolla www.hsy.fi . Kevätsiivouksessa syntyvää jätettä varten tulee alkukaudesta jätelavat. Rakennus-, purku- ja ongelmajätteet sekä kaikki suuremmat jätemäärät tulee jokaisen huolehtia itse Sortti-asemalle tai muuhun jätteiden vastaanottoaikaan.
Kartanon sauna	Yleiset saunavuorot ovat keskiviikkoisin klo 16–19 ja lauantaisin klo 14–18.
Kastelu	Kastelu on viisainta tehdä vasta myöhään illalla, jolloin haihtuminen on vähäisintä, tai aamulla, jolloin kotilot eivät lähde liikkeelle. Käytä sadetinta vain illalla. Sen käyttö auringonpaisteessa on vedenhukkaa, sillä aurinkoisella säällä vedestä voi haihtua ilmaan peräti 80 %. Kastele mieluummin kerran viikossa runsaasti kuin joka päivä pinnallisesti. Muistathan myös, että parasta kasteluvettä on sadevesi, joten sitä kannattaa kerätä talteen.

Kompostointi	Jokaisella palstalla tulee olla puutarhajätekompostori. Ravinteiden kierrättäminen ja maan parantaminen on tärkeä osa hyvää puutarhanhoitoa. Ruokajätteille on oltava jyrjsijäsuojattu ja huussijätteille hyvin suljettu kompostori, josta suoto-nesteet eivät valu maahan. Puutarhajätteille riittää kevyempikin, kannellinen. Yhdistys tekee vuosi-ilmoituksen HSY:lle keväisin jäsenten puolesta. Tiedot kerätään syksyllä samalla kuin sähkömittarilukematkin. Vesitornilla on silputuille puutarhajätteille pieni yhteiskomposti, joka suljetaan, kun se täyttyy. Noudata tarkasti kompostin luona olevia ohjeita!
Lemmikkieläimet	Kaupungin järjestyssäännön mukaan lemmikkieläimet on pidettävä kytkettyinä. Määräys koskee myös meitä herttonomeja. Koiranomistajat, muistakaa käyttää kakkapussia.
Lintujen ruokinta	Linnut löytävät kesäaikaan luonnosta riittävästi ravintoa, joten niitä ei tarvitse (kesäisin) ruokkia. Maahan jäänyt linnun-ruoka houkuttelee paikalle rottia. Jos haluat ruokkia lintuja, tee se talvella ja pidä ruokintapaikka puhtaana, jotta linnut pysyvät terveisinä ja haittaeläimet poissa.
Metelöinti ja häirit-sevä toiminta	Äänekäs ja häiritsevä esiintyminen ja äänentoistolaitteiden voimakastehoinen käyttö on kielletty alueella klo 23–7. Alueella ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuva savu, haju, melu tms. häiritsee naapurustoa.
Mökkikaupat	Vuokrasopimuksen muutosten rekisteröinnit hoitaa Kaija Kumpukallio.
Omenat	Kerää kypsät omenat, päärynät, luumut yms. maasta, koska ne houkuttelevat rottia ja peuroja sekä haittaavat kanien loukutusta syksyllä. Jaa ylimääräinen sato ohikulkijoille. Voit myös ilmoittaa ylimäärästä esim. ilmoitustaululla tai Stadin Omenapörssi -ryhmässä Facebookissa. Omenasiieparit on vastuullinen yritys, joka tulee sovitusti keräämään omenat puustasi ja valmistaa niistä mehua. Huonot ja muumiotautiset hedelmät voi kompostoida. Muumiotautisia omenoita varten yhdistys tilaa syksyllä tarvittaessa omenalavan.
Osoitteenmuutokset	Ilmoita Lari Rajantielle, hän muuttaa yhdistyksen jäsenrekisteriin ja ilmoittaa Siirtolapuutarhalehteen. Voit tehdä muutokset myös itse jäsensivuilla.
Palstakatselmuks	Vuokrasopimus velvoittaa jokaisen pitämään palstansa hoidettuna koko kauden ajan, yhdistyksen tehtävä on valvoa hoitovelvoitteen noudattamista. Kaupungin katselmus on yleensä alkukesästä, hallitus pitää palstakatselmuksia vähän ennen tai jälkeen juhannuksen. Katselmuksissa kiinnitetään huomiota mm. siihen, onko palsta yleisesti ottaen siisti, pensasaidan korkeuteen ja sen edustan siisteyteen, huoltokäytäviin (palokujiiin) ja puiden ja pensaiden korkeu-teen. Jos katselmuksista on kysyttävää, ota yhteyttä Kaija Kumpukallioon tai katselmuksen pitäneeseen hallituksen jäseneseen – keskustellen asiat selviävät. Yhdistykseltä saat myös neuvoja ja ohjeita palstanhoitoon liittyvissä asioissa. Jos palstan hoitaminen on sairauden tai muun synn takia vaikeaa, ota yhteyttä puheenjohtajaan ajoissa, niin pohdim-me, mitä voisi tehdä. Jos hoitovelvoite laiminlyödään, hallitus ryhtyy vuokrasopimuksen 13§:n mukaisiin toimenpiteisiin.
Postilaatikko ja mökin numero	Tarkista, että mökkisi numero näkyy selvästi tielle! Tämä on tärkeää erityisesti hätätilanteissa. Onhan mökkisi portin pielessä postilaatikko yhdistyksen ja muuta postia varten?
Puuvartiset risut ja oksat	Silppuamalla ja hakettamalla saat hyvää ainesta puutarhan hoitoon. Ylimääräiset puuvartiset oksat saa viedä risualueelle, ne haetaan hakettavaksi. Laita orapihlaja tarkasti erikseen omaan kasaansa. Se on ongelmajätettä, jota Hakevuori ei ota.
Pysäköinti	Pysäköinti on sallittu vain pysäköintialueilla, ei siirtolapuutarhan alueella. Kaupungin pysäköinninvalvonta valvoo. Herttonomin pysäköintitunnuksen saat Milla Cotterillilta.
Rakentaminen	Katso s. 34.
Riihen varaukset	Mirva Alavuotunki, hspy.riihi@gmail.com Lue lisää sivulta 31.
Rotat ja muut haittaeläimet	Suojaa rakennusten ja terassien aluset jyrjsijäverkoilla, pidä mökin vierustat siisteinä ja kuivina, raivaa palokujat ilmaviksi ja suojaa kompostit. Käsittele ruoka-jätteitä ja tiskejä huolellisesti, vie houkutukset pois mökistä syksyllä. Jos ruokit talvella lintuja, huolehdi, että ruokaa ei putoa maahan.
Sähkö- ja vesikatkot, putki- ja hanarikot	Ilmoita viasta yhdistyksen huoltoonnumeroon, kiireettömissä asioissa mielellään tekstiviestillä. Talviaikana soita Ate Ruutuoksalle tai Kaija Kumpukalliolle.
Talkoot	Yhteisten alueiden siisteys ja istutukset, huoltotoimet, tapahtumat, kahvilat ja monet muut yhteiset työt hoidetaan pääosin talkoovoimin. Talkoita tehdään kaudessa vähintään 6 tuntia/mökki. 75 vuotta täyttäneet sekä kunniajäsenet on vapautettu talkoista. Talkootehtäviä voi varata talkookansiota, joka on vihreässä postilaatikossa huoltorakennuksen seinässä tai ottamalla yhteyttä Kikka Salmeen, hspy.talkoot@gmail.com. Lue lisää sivulta 32 ja seuraa ilmoitustauluja.
Vesi	HSY toimittaa alueellemme ns. kausiveden. Yhdistys huolehtii verkostosta jakotukin mökkikohtaiseen palloventtiiliin eli sulkun asti. Siitä eteenpäin vastuu on mökkilläisellä. Tarkista, että vesiputket ja -letkut eivät vuoda ja sulje jakotukin sulkua, jos olet pidempään poissa palstalta. Laita jakotukin sulkua talviasentoon (45 astetta), kun vesi on alueella suljettu. Huhtikuun puolivälin jälkeen sulje jo sulut ja hanat palstallasi varmuuden vuoksi. Kun tieto avaamisesta tulee, sulje jakotukin sulkusi. Kausivesi pyritään saamaan vapuksi, jos tiedossa ei ole yöpakkasia. Vedet suljetaan lokakuun alkupuolella, elleivät yöpakkaset pakota tekemään sitä aiemmin.
Yhdistyksen postilaatikko	Valkoinen ja lukittu yhdistyksen postilaatikko on huoltorakennuksen seinässä. Postilaatikkoon voit jättää viestejä hallitukselle touko-lokakuussa.
Yhdistyksen osoite talviaikana	HSPY / Kumpukallio, Mäyrätie 2 C 38, 00800 Helsinki

MAKSUT 2022

Palstavuokra per m ²	1,46	Liiton ja aluejärjestön jäsenmaksut	34,50
Vesi	45,00	Markkina- ja kirpputorimaksu	5,00
Sähkö* per kWh	0,12	Riihen käyttökorvaus/vrk	
Sähkön perusmaksu*	21,50	maanantai-torstai	75,00
Sähkölukemien ilmoittamatta jättäminen	80,00	perjantai-sunnuntai	180,00
Jätehuolto	80,00	Siivousmaksu, mikäli rihi on jätetty kokonaan tai osittain siivoamatta	40,00 €/tunti
Hoitomaksu	105,00	Rakentamisen maksut	
Perusparannusmaksu	80,00	Tyypipiirustusta vaativat toimenpiteet	250,00
Suihkun kausimaksu	45,00	Leikkimökki, kasvihuone tai grillikatos sekä isommat toimenpiteet	50,00
Avainpanti	20,00	Muut rakennelmat tai toimenpiteet	20,00
Liittymismaksu	250,00		
Yhdistyksen jäsenmaksu	45,00		
Kannatusjäsenmaksu	10,00		

* Yhdistys on kilpailuttanut sähkösopimuksen ja käytämme Helenin CO₂-vapaata sähköä

ETUJA HERTTONOMIN JÄSENKORTILLA

Yhdistys on neuvotellut mökkiläisille alennuksia paikallisista yrityksistä. Mukana ovat mm. K-Rauta Lanterna ja Muhevaisen puutarhamyymälät, joista saa 10 % alennuksen (normaalihintaisista).

Etukortin saat Kesäinfossa tai sen jälkeen Niina Grönroosilta (mökki 88, puh. 045 677 2926).

LISÄTIETOA SEKÄ AJANTASAISET EDUT LÖYTYVÄT JÄSENSIVUILTA:

<https://www.herttoniemenspy.fi/jasensivut/herttonomin-abc/herttonomin-etukortti/>

PUHEENJOHTAJALTA

PALLOJA ILMASSA

Vehreän kesäparatiisiimme taustalla on paljon näkyvää ja näkymätöntä työtä. Kun tulin uutena mökkiläisenä alueelle vuonna 2006, kysyin silloiselta puheenjohtajalta Veikko Isomäeltä, että onko yhdistyksellä joku kokoaikainen palkattu työntekijä ja kuka hän mahtaa olla. Ihan oikeasti luulin, että on. Veikko vain naurahti.

Hoidamme edelleen siirtolapuutarhamme hallinnon, ylläpidon ja kaikki yhteiset työt vesivessojen ja suihkujen siivousta lukuun ottamatta omin voimin, oman toimen ohella ja vapaaehtoisesti. Kaikki tuntuu sujuvan hienosti. Henki on hyvä ja innostusta ja vastuullisuutta tarttua yhteisiin tehtäviin on löytynyt ilahduttavan paljon. Toivon, että tilanne jatkuu tällaisena niin, että me kaikki voisimme hyvin ja virkistyisimme mökeillämme. Ja että Herttoniemen siirtolapuutarhan asiat olisivat jatkosakin hyvässä kunnossa.

Yhdistyksen vastuunkantajilla on useita rooleja. Jos ihmettelet, että joitakin asioita – kuten rakennusasioita – pitää aina hoitaa kirjallisesti, niin yksi selitys löytyy tästä. Kukaan ihminen ei pysty olemaan työpäivänsä jälkeen skarp-pina, keskittymään ja muistamaan, mitä pensasaidan yli puhuttiin. Siksi yleisenä sääntönä siirtolapuutarhoissa on, että kenellekään ei anneta suullisia rakennus- tai muita vastaavia lupia eikä puheenjohtaja tee päätöksiä tai anna lupia kävellessään alueella. Sel- laista toimivaltaakaan puheenjohtajalla, hallituksen tai rakennustoimikunnan jäsenellä ei ole. Monet asiat vaativat perehtymistä, huolellisuutta ja siksi niihin liittyy kirjallinen päätösprosessi. Vastaavat päätökset perustuvat muual- lakin aina kirjallisiin dokumentteihin.

Yhdistyksen tulevat vuodet ovat täynnä ilmassa olevia palloja. Pitkän tähtäimen suunnitelmassa on useita hank- keita, joita kannattaa alkaa suunnitella jo nyt. Alueemme sähköverkko vaatii

huomiota ja kunnostusta. Kallistuva energia nostaa katseet ulkovaloihin. Itäbaanaa ryhdytään rakentamaan vuo- den päästä. Juhlimme pyöreitä vuonna 2024. Vuokrasopimus on katkolla 2026, muutamia mainitakseni.

Tämä on nyt kuudes puheenjohtajavuote- ni ja seuraajan paikka on vapaana. Ryhdyin pestiin, kun syyskokous ei vuonna 2016 saanut valittua puheen- johtajaa. Olen pitänyt tästä työstä ja oppinut paljon. Väliä on ollut raskasta, mutta onneksi olen saanut sujuvasti apua esimerkiksi rakennus-, laki- ja yhdistyksen hallintoasioissa. Yhteinen tekemisen meininki on ollut palkitse- vaa. Toivon, että keskittyisimme siihen tänäkin kesänä. Viljellään yhteistä hyvää mieltä, rauhaa ja sisäistä voi- maamme, että jaksaisimme.

Hyvää kesäkautta 2022 kaikille!

Kaija Kumpukallio

HERTTONOMIEN OMENALAJIKKEET

Herttoniemen siirtolapuutarhassa on valtava määrä arvokkaita vanhoja omenapuita. Tieto siitä, mitä lajiketta oman pihan puut ovat, ei välttämättä ole kulkeutunut mökkisukupolvelta toiselle. Viime kesänä yhdistyksen tapahtumatoimikunta tarttui tähän haasteeseen ja otti yhteyttä omenapuiden ”grand old man” Anssi Krannilaan saadakseen apuja omenoiden lajiketunnistukseen.

Anssi innostui ajatuksesta ja toimitti yhdistyksemme käyttöön kuvaamansa videon, jossa hän kertoo mihin pitää kiinnittää huomiota omenalajikkeita tunnistessaan. Pidimme kesäkuussa Riihellä omenalajikeillan, jossa tuo video esitettiin. Lisäksi illassa oli esitelmä omenan historiasta ja lajikkeiden synnystä perustuen Anssi Krannilan ja Anne Paalon kirjaan Omenapuu (2010).

Anssi myös lupasi tunnistaa herttonomien omenalajikkeita syksyn tullen. Kesäkuisessa illassa käytiin läpi näytteiden ottamisen ohjeistus. Syysmarkkinoilla kerättiin näytteet Anssille postitettavaksi. Lisäksi syysmarkkinoilla oli kauneimman omenan äänestys: herttonomien puistaan poimimia ehdokkaita oli viisi ja markkinayleisö sai äänestää niistä mielestään kauneinta. Voittajaksi ylsi kaunis tummanpunainen omppu, jonka kasvattaja palkittiin puutarhamyymälän lahjakortilla.

Anssille lähti Hirvensalmelle syysmarkkinoiden jälkeen yli 8 kg:n paketti herttonomien omenalajikenäytteitä. Niitä oli yhteensä 26 eri puusta, 12 eri mökkipihasta. Parissa viikossa saatiin paluupostia: Anssi oli analysoinut kaikki näytteet ja lähettänyt jokaiselle omaan sähköpostiin tulokset sisältäen mm. lajikkeiden historiatiedot. Tässä Anssin lajikeselvitykset niistä lajikkeista, joita hän tunnisti näytteistä:

LEPAAN LIERÄ

Lajike on syntynyt Hinnonmäen koeasemalla Lepaalla 1920 luvulla vapaasti pölyttyneen Antonovkan siemenestä. Sen toisena vanhempana (isänä) pidettiin aiemmin lajikeominaisuksiensa mukaan ruotsalaista Åkerö-lajiketta. Nytemmin DNA-tutkimus on kumonnut Åkerön isyyden. Puu on suhteellisen voimakaskasvuinen ja nuorena pysty, myöhemmin leviävä. Sato alkaa aikaisin ja on runsas, kuten Antonovkallakin. Sato valmistuu poimittavaksi syyskuun lopussa ja hedelmät säilyvät parisen kuukautta. Lajike on hyvin terve ja sopii sen vuoksi myös ns. luomuviljelyyn. Hedelmien maku on lievästi mausteinen, sopivasti makeutta ja happoa. Antonovkaa huomattavasti arvokkaampi lajike.

PUNAKANELI

Lajikkeen silmiinpistävän hyvät erikoistuntonmerkit ovat silmäkuopan ympärillä säännölliset viisi kyhmyä, muistuttaa mansikan kukkaa ja lehtien karkeahammas ja nirkkomaisesti suippeveva oksankärki.

Kaikki Kanelit ovat venäläistä alkuperää. Niiden oletetaan syntyneen 1700 luvulla Novgorodin – Pskovin alueella. Alkumuoto on kulkenut meillä nimellä Ananas kaneeliomena. Siitä on jo emämaassaan syntynyt erilaisia värimuunnoksia mm. Pskovin punainen, jota pidetään punakanelin emolajikkeena. Keltainen, jossa punaisia tai oranssisia viiruja, kulkee meillä nimellä Keltakaneli. Ensimmäinen kirjallinen maininta mainituista lajikkeista Suomessa on vuodelta 1894, mutta on todennäköistä, että lajike on kulkeutunut Suomeen 1800 luvun alkupuoliskolla Viipurin kautta (todennäköisesti Viipurin linnan puutarhan kautta).

TEKSTI: TUIJA JAKONEN, KUVAT: KIKKA SALMI,

Kaikille Kaneleille on tyypillistä voimakas kanelimainen tuoksu ja aromi, mitä ei missään muissa omenissa ole. Edelleen tyypillistä on valtavan hyvä ilmastollinen kestävyys ja kohtalaisen hyvä terveys. Tämän vuoksi hyvin suuri osa Suomen vanhoista omenapuista on kanelilajikkeita. Punakaneli on meillä edelleen kauppalajike. Joskin ominaisuuksiltaan parhaat kanelit löytyvät vanhoista puista, sillä voimakkaasta lisäyksestä johtuen monet Kanelikanat ovat taantuneita.

ANANASKANELI

Aiemmin Suomessa lajike kulki nimellä Ruskea Kaneli, nyttemmin Ananaskaneli. Edustaa kanelilajikkeiden vanhinta muotoa. Lajike kuuluu venäläisten lajikkeiden ”Kanelit” ryhmään ja on ilmeisen lähellä ryhmän alkuperäistä emopuuta. Alkukielinen nimi on ”Koritschnevoje Ananasnoje”. Ensimmäinen maininta suomalaisessa kirjallisuudessa tästä lajikkeesta on Alexandra Smirnofin Suomen pomologiian käsikirjassa vuodelta 1894. Saksassa lajiketta on viljelty Zimtapfel-nimellä. Ruotsissa Ananaskaneli on jäänyt tuntemattomaksi, sen sijaan siellä on viljelty kaneleiden punaista ja keltaista värimuotoa (Röd Kanel ja Gul Kanel).

PEKKA

Kohuttu suomalainen uutuus (Lobo x Huvitus). Laskettu kauppaan syksyllä 1999. Hedelmä keskikokoinen ja paksukuorinen. Omenan väri on erikoinen: tumman purppuranpunainen, miltei musta. Myös mallossa on runsaasti punaväriä. Makea ja kaunis erikoisuus. Puu jää pienikokoiseksi. Tutkimuslaitok-

sella lajiketta arvioitaessa sen lempinimi oli Musta Pekka. Musta jäi sitten tietyistä syistä pois virallisesta nimestä. Voit leikitellä teippaamalla vielä väritymättömän Pekan päivänpuoleiseen kylkeen vaikkapa nimikirjaimesi maalarinteippisuikaleilla. Omenan värittyessä nimikirjaimesi loistaa vihreänkeltaisena tummalla pohjalla.

ANTONOVKA

Lajike on kotoisin Ukrainasta ja on Venäjän (valtiollinen maantiede tietysti muuttunut Antonovkan syntymisen jälkeen) vanhimpia ja kuuluisimpia lajikkeita. Suurisatoisena ja terveenä ja erinomaisena talouskäyttöhedelmänä se on levinnyt kaikkiin maapallon hedelmäviljelymaihin. Suomeen ensimmäiset Antonovkat on istutettu Valamon luostariin n. 1840. Hyvin vanhoja Antonovkaistutuksia pomologi Smirnof kertoo n 1900 löytäneensä Viipurin läänistä ja Uudeltamaalta, erityisesti Artjärveltä.

Nyttemmin Antonovkan suosio on jo vähentynyt. Sitä on korvattu suomalaisella Antonovkan siemenjälkeläisellä, joka on nimetty lajikkeeksi Lepaan Lie-reä. Uusimmat Antonovkajalosteemme (Lobo x Antonovka) ovat suomalaiset Konsta ja Juuso nimiset lajikkeet.

BERGIUS

Bergius on Säfstaholm lajikkeen täyspunainen muunnos. Syntytarinassa kerrotaan, että Tukholman lähellä P J Bergiuksen puutarhan Säfstaholm puun yksi oksa alkoi yllättäen tuottaa täyspunaisia hedelmiä, jotka kaikilta muilta ominaisuuksiltaan olivat Säfstaholmin kanssa identtisiä. Muutosta pidettiin silloin ihmeenä. Nyttemmin tiedetään, että kyseessä oli ns. versomutaatio. Tästä oksasta ovat kaikki Bergiuslajikkeen puut saaneet alkunsa.

Lajiketta pidetään hyvänä kesäomenana kotipuutarhoissa ja ennen muuta se on eronomainen pölyttäjälajike kaikille aikaisin kukkiville omenapuille.

GYLLENKROKIN ASTRAKAANI

Lajike on ruotsalainen. Syntypaikkana pidetään Fågelvikin kartanon hedelmätarhaa (Kalmarin lääni), jossa sen oletetaan syntyneen venäläisen valkean astrakaanin siemenestä 1800-luvun alkupuoliskolla. Fågelvikistä se ”keksittiin” 1850 tienoilla. Tukholmalainen Experimentalfältetin puutarha alkoi lisäämään lajiketta 1863 omista suurista emopuistaan. Nimensä Gyllenkrok lajike sai tiettävästi kartanossa pitkään oleskelleen Gyllenkrok-nimisen aatelismiehen mukaan. Vasta vuosisadan lopussa lajike huomattiin yleisemmin ja se levisi Tanskaan ja Norjaan.

Suomeen ensimmäiset 2 puuta saatiin suoraan Experimentalfältetin kartanon taimistosta. Ne istutettiin Mustialan havaintotarhaan Tammelan pitäjään, josta se levisi kaikkialle Etelä-Suomeen 1929 lajikkeiden yleisyystietojen mukaan lajike oli yleisyydessä 12. sijalla. Lajiketta pidetään erittäin hyvänmakuisena kestimiedelmänä, ja vanhastaan se olikin useiden Eteläisen Suomen kartanoiden ”vierasomenana”. Mallon pehmeiden ja pienehkön kokonsa vuoksi Gyllenkrok ei ollut hyvä kaupahedelmä ja sen vuoksi se on käynyt nyttemmin harvinaisemmaksi, joskin se on vielä joidenkin taimistojen tuotantohjelmassa.

SOKERIMIRON

Sokeri-Miron, Mironovka. Lajike on hyvin vanha venäläinen, sen syntytarinaa ei tunneta. Suomessa ensimmäinen kirjallinen maininta lajikkeesta on vuodelta 1894, jolloin Pomologi Smirnof arvelee puuta viljellyn Uudella maalla jo 1870-luvulla. Karjalan kannaksella ehkä jo 100 vuotta aikaisemminkin. Vuosisatamme alussa se oli yleisimpiä omenalajikkeitamme. Ollen nyt jo jäänyt yleisestä taimimyynnistä pois. Lajikkeen ongelmaksi koitui kovin korkkiutunut ja halkeileva kannan seutu ja maussa varsinkin kuivien kesien jälkeen oleva tuntuva karvaus.

Sokerimironia parempi, hyvin samanlainen ja yhtä talvenkestävä lajike on Sokerimironin siemenestä kehittynyt Kersti niminen lajike. Sokeimiron ei ole puhdas lajike vaan paremminkin sekanta, jonka eri yksilöt poikkeavat toisistaan.

SARIOLA

Lajike on suomalainen. Se on syntynyt Eräjärvellä Nisulan talossa. Tarkkaa syntyäikää ei tiedetä, mutta todennäköisesti 1800-luvun lopussa. Paroni L. Gripenberg antoi 1927 lajikkeesta hyvin myönteisen lausunnon: ”Se on kaikissa suhteissa erinomainen ja omenat säilyvät maaliskuuhun saakka”. Vuonna 1934 puutarhateknikko T Silén kirjoitti, että puita on istutettu Liedon pitäjään niin paljon, että siellä tuskin muita lajikkeita esiintyykään. Kun puut alkoivat kukkia, ei yksikään niistä tehnyt hedelmää. Omistajat alkoivat hakata niitä pois, kunnes selvisi, että Sariola tarvitsee ehdottomasti pölytätälajikkeen, koska sen siitepöly on itämätöntä.

Sariolan sato alkaa aika myöhään, mutta on sittemmin ainakin kohtalainen, jos pölytys saadaan onnistumaan. Hedelmät ovat syöntikunnossa jo syyskuussa, mutta säilymiskyky on hyvä. Lajike on hyvin terve ja pakkasenkestävä koko maassa. Maustaan Sariola on saanut korkeimman mahdollisen makulausekkeen aikoinaan: ”Korkea-laatuinen herkkuhedelmä”.

ÅKERÖ

Åkerö on lähtöisin Ruotsista Södermanlannin läänistä Åkerön tilalta, jossa sen oletetaan syntyneen 1750 luvulla kreivi C.G Tessinin tilalla. Ruotsissa lajike yleistyi viljelyyn 1800 luvun lopupuolella. Suomen etelärannikolle sitä istutettiin 1850 luvulla. 1929 tilaston mukaan se oli Suomen kolmanneksi suosituin omenalajike. Nykyisin se on edelleen kauppaomenalajikkeena meillä, mutta sen viljelyosuus on jatkuvasti pienentynyt. Åkeröä pidetään eräänä herkullisimmista talviomenistamme. Sitä vaivaa kuitenkin sadon jaksottuminen eri vuosille. Hyvän satovuoden

jälkeen on pari huonoa satovuotta. Edelleen se on altis ns. tuppilohomeelle, joka pilaa omenaa säilytyksen aikana sisältä päin. Hedelmät pitää poimia puusta jo syyskuun lopulla, sillä hedelmät eivät siedä yli -4 asteen pakkasta. Hedelmät jälkikypsytetään 1-2 kuukautta viileässä ja ilmvassa paikassa. Ovat silloin tosi herkullisia.

Perinteisesti Suomessa on ollut tunnetuna Keltainen Åkerö ja Punainen Åkerö, joka saa kypsyessään tiilenpunaisen värityksen. Uusin tulokas Åkerörintamalla on Hasselin Åkerö, joka saa aivan punaisen värityksen. Sitä alkaa olla saatavilla taimimyymälöissä. Kauppaa varten omenaa viljelevät tuottajat ovat istuttaneet tätä Hasselia tarhoihinsa viime vuosina runsaasti.

SYYSJUOVIKAS (VANHALTA NIMELTÄN SYYSVIIRU)

Lajikkeelle on tyypillistä: sivukuvasa lievästi kantaan päin suippeneva muoto, miltei täyttynyt vihertävänruskea kantakuoppa, silmäkuoppa on laaja ja otsapenger kyhmyinen. Lehdet leveähköt ja alapinnalta harmahtavat. Syysjuovikas-lajiketta pidetään venäläisenä, sillä vanhimmat havainnot lajikkeesta on saatu Taraskoje Selon kuninkaallisesta hedelmätarhasta (Pietarin lähellä). Siellä sen nimi oli Simnoje polosatoje . Ruotsiin lajike levisi ympäripioksina 1865 ja Amerikkaan 1880. Saksassa lajiketta on viljelty nimellä Herbststreifling. Suomessa lajiketta on viljelty jo 1900-luvun alussa, eritoten Itä-Suomessa, jonne taimiaineisto on tullut Venäjältä. Vuoden 1928 tuhotalven jälkeen Syysjuovikas oli kymmenen yleisimmän lajikkeen joukossa. Lajike on hyvin talvenkestävä ja terve. Puu on tanakka ja lujarakenteinen. Lajikkeesta on kehittynyt miltei täyspuunainen muunnos, joka on saanut nimen Luotsi. Luotsia löytyy jokunen puu Lohjalta.

KAVLÅS

Lajike on syntynyt Ruotsissa. Kenraalimajuri von Esses löysi tämän isohedelmäisen puun omistamansa Kavlåsin

talon veräjän vierestä v. 1830. Aluksi lajiketta kutsuttiinkin Ruotsissa Portäpple, (veräjäpuu). Suomessa lajiketta on ollut ainakin jo 1895. Nykyisin lajike esiintyy enää harvinaisuutena eikä se ole yleisessä taimimyynnissä.

Prof. Meurman mainitsee kirjassaan: Suomen hedelmäpuut ja viljeltyt marjat mm: ”Myös Kuopion hedelmänviljelijäin yhdistyksen puutarhaan oli samoihin aikoihin (1895) istutettu Kavlås-puita, ja ne menestyivät sinne istutetuista puista kaikkein parhaimmin.”

WEALTHY (VELTTI)

USA:n Minnesotassa hedelmänviljelijä P.M.Cideon on tämän lajikkeen alullepanija. Hän kylvi v. 1860 paratiisioimenan siemeniä, josta taimikosta vain tämä jäi pakkastalvien jälkeen henkiin. Lajike levisi nopeasti ilmastoltaan epä-edullisille paikoille ja 1800 luvun lopulla se oli yleisimpiä omenalajikkeita Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Englantiin ja Ruotsiin lajike saapui 1880. Suomessa lajiketta kokeiltiin ensiksi Mustialan havaintotarhassa Tammelassa v 1906 sittemmin tehtiin jo mittavia istutuksia Hapenensaaren ja Ala-Lemun hedelmätarhoihin. Suomesakin lajike levisi harvinaisen nopeasti, sillä 1929 tarkastuksissa todettiin Wealthyn olevan suositummuuslistan kymmenennellä sijalla. 1935-1955 lajike oli Antonovkan ohella suosituin talvilajikkeemme.

Nyt lajikkeen suosio on jo laskenut ja sen taimituotantokin jo lähes loppunut. Tavallaan vahinko, sillä ainakin näin hienoa ja aitoa Wealthy kantaa kannattaisi kyllä lisätä. Venäjällä uusissa lajikejalostuksen risteytyksissä Wealthy on käytetty runsaasti. Lajikkeen geenistöä pidetään arvokkaana.

SIEMENSYNTYINEN PUU

Usealta palstalta löytyi ns. siemen-syntyisiä puita, jolloin kyseessä ei ole nimetty lajike. Hyvin monet 1920–1930-luvun puut ovat siemen-puita. Useimmat tuon aikaiset lajikkeet ovat tuhoutuneet mm. 1939–1940 ankaran ns. sotatalven pakkasiin ja juuriosasta kasvanut nykyinen puu on peräisin siemenlisäytystä perusrungos-ta, johon lajike on aikoinaan vartettu. Tuona aikana Antonovkasta otettua siementä käytettiin runsaasti perus-runkojen lisäyksessä, joten omenassa saattaa olla esim. Antonovka-lajikkeen piirteitä.

Viljelty omena, *Malus domestica*, on useiden eri puolilta maapalloa olevien *Malus* lajien risteytymien tulos. Vilje-lynnön otettu ja lajikkeiksi nimetty joko luonnosta löydettyjä ihmisen kannal-ta positiivisia yksilöitä tai tietoisien kasvinjalostustyön kautta syntyneitä risteytymiä. Näitä lajikkeita lisätään kloonamalla, jolloin kunkin lajikkeen perimä saadaan pysymään ennallaan (ennen vanhaan puhuttiinkin ”laadun jatkamisesta”). Siis maailman kaikki ”Valkeat kuulaat” ovat yhden ja saman emopuun suvuttomia jälkeläisiä ja geneettisesti identtisiä.

Malus-sukua voidaan geneettisesti ver-rata ihmiseen. Molemmat lajit ovat erit-täin heterozygoottisia, omenatkin vain harvoin itsesiittoisia. Hedelmöitymisen kautta lisääntyessään kahta samankal-taista omenapuuksilöä ei tule. Vilje-lyyn otetut lajikkeet ovat vain ihmisen, ei itse omenapuun, kannalta edullisia. Lisääntyessään siemenestä (luonno-lista tietä) omenalajikkeiden sanotaan ”villiintyvän”. Se tarkoittaa paluuta lähemmäksi alkuperäisiä *Malus* lajeja. Geneettiset muutokset näkyvät jo ensimmäisessä sukupolvessa, mutta tällöin on useinkin vielä havaittavis-sa piirteitä vanhemmista. Muutaman sukupolven jälkeen *Malus* palaa lähelle alkumuotoaan ”villipuuksi”, jolle on tyypillistä okainen latvus, pienet lehdet ja hedelmät, karvas hedelmien maku, voimakas kasvu ja meidän ankarassa ilmastossamme hyvä talvenkestävyys. Tämän vuoksi kookkaimmat ja vanhim-mat omenapuumme ovat ns. villipuita.

Anssi Krannilan aineistot jäsensivuillamme:

herttoniemenspy.fi
> Herttonomin ABC
> Puutarhanhoito

PERENNAPENKIN

Toissa syksynä tartuin toimeen ja päätin kohentaa paraatipaikalla, oleskelualueen vieressä olevaa perennapenkkiäni. Se oli päässyt pahasti rikkaruohottumaan. Penkissä kasvoi useita edellisten omistajien mahdollisesti jo

Perennapenkkinen oli vallannut hankalasti hävitettävä vuohenputki ja sinne oli hiipimässä myös vielä viheliäisempi valkokarhunköynnös. Olin kitkenyt niitä useamman kerran kesässä jo vuosia sekä yrittänyt tukahduttamista sanomalehdillä, katteella ja suodatinkankaalla. Nämä auttoivat kyllä siihen, että pionit pääsivät voitolle ja kukkivat kauniisti, mutta nyt päätin tehdä jotain radikaalimpaa.

Kunnostus alkoi säilytettävien kasvien juurakoiden nostamisella ylös penkistä ja niiden puhdistamisella rikkakasveista. Lokakuun alun tiikusateinen päivä oli tähän hyvä, jotta paljaksi jääneet juuret eivät päässeet kuivahtamaan. Pari uuttakin pionin astiataimea oli tullut hommattua, urakan päättäväksi palkinnoksi itselleni.

Rikkakasvien juurten täyttämä kasvualusta kuorittiin pois, vietiin pihan perälle pensaikon taakse ja peitettiin pressuilla. Parin vuoden päästä tarkistan, onko se jo puhdasta juuririkkakasveista ja levitän sellaisenaan pensaiden alle, mikäli on. Kuorimisen jälkeen perennapenkin muoto hahmoteltiin letkulla ja maa rapsutettiin niin puhtaaksi jäljelle jääneistä juurista kuin mahdollista.

Peratun maan pinnalle levitettiin paksu kerros sanomalehtiä ja kasteltiin hyvin. Kerroksen on tarkoitus hidastaa rikkakasvien leviämistä puhtaaseen kasvualustaan. Lehtien kasteleminen taas säilyttää riittävän kosteuden kasvualustassa. Sanomalehdet maatuvat muutamassa vuodessa. Katekankaita en suosittele käytettäväksi muuta kuin väliaikaisesti, esim. tietyn alueen rikkakasvuston tukahduttamiseksi. Katekankaat eivät maadu, mutta hapertuvat vähitellen muutamassa vuodessa. Näin muodostuva mikromuovi voi kulkeutua pitkälle maaperässä tai vesistössä – päätyen lopulta vaikkapa omaan verenkiertoomme.

PERUSPARANNUS

vuosikymmeniä sitten istuttamia kiinanpioneja, joiden kasvuolosuhteita halusin parantaa. Se vaati paitsi rik-
kakasvien perkaamista, myös penkkiä varjostavien, suureksi kasvaneiden syreenien karsimista.

Perennapenkki rajattiin paikalta löytyneillä isoilla kivillä, jotka tukevat kohopenkin reunoja. Näin myös rumat sanomalehden reunat saatiin paremmin piiloon.

Seuraavaksi lisättiin paksu kerros uutta, juuririkkakasveista puhdasta puutarhamultaa.

Säkeissä myytävä puutarhamulta ei sisällä kovinkaan paljon painavaa kivennäisainesta eli hiekkaa, jotta säkkejä pystyisi nostelemaan. Perennoille läpäisevä hiekkapitoinen kasvualusta on kuitenkin hyväksi, joten sekoitimme kasvualustaan noin 1/3 mullan määrästä hiekkaa.

Käytettävissä oli myös omaa kompostia, jota lisättiin kasvualustaan noin puolet puutarhamullan määrästä. Komposti on eloperäinen maanparannusaine, joka parantaa maan pieneliötoimintaa ja näin edesauttaa kasvien hyvinvointia.

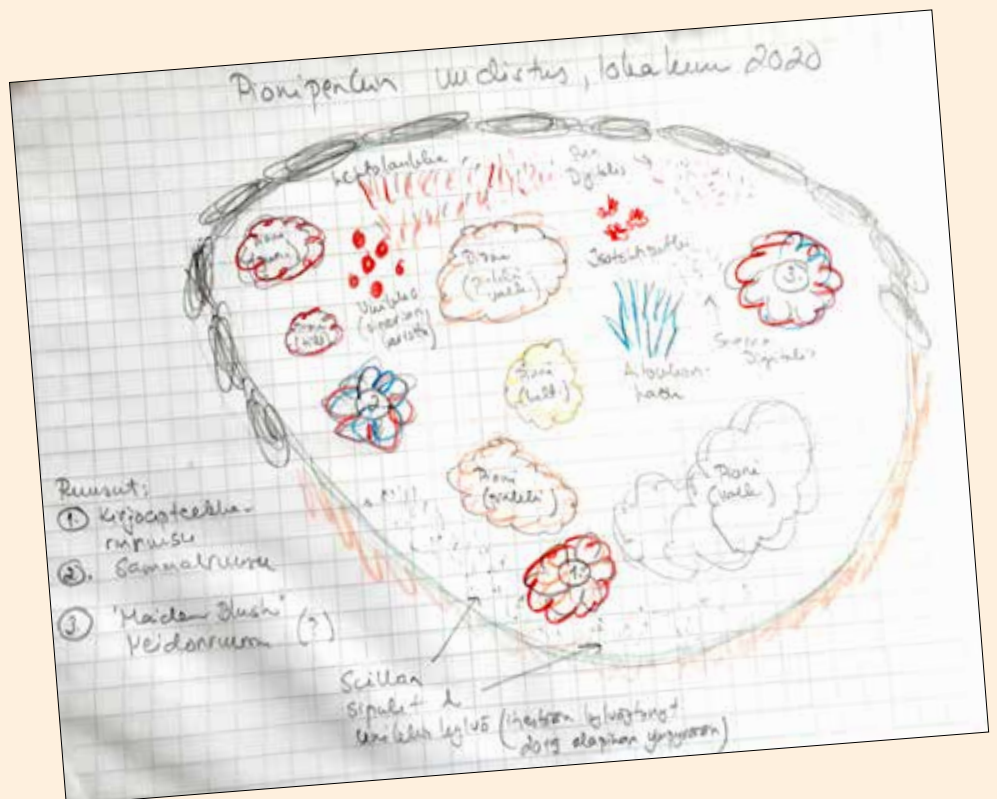

Kun kasvualustan "keitos" oli valmiina, päästiin vihdoinkin kaikkein mukavimpaan hommaan, eli perentojen istuttamiseen. Ensimmäisenä istutin kaikki samana päivänä ylös nostetut vanhat pionien ja muiden penkissä olleiden perentojen säästetyt juurakot ja kastelin ne hyvin. Sen jälkeen oli vielä hyvää aikaa miettiä, miten sijoitan uudet astiataimet sekä syyskylvettävät perennat.

Valmiiksi istutettu perusparannettu perennapenkki näytti tältä lokakuussa 2020.

Jotta en unohtaisi, mihin mitään istutin ja kylvin, piirsin perennapenkin kuvan paperille. Tunnollinen puutarhuri tekee toki istutussuunnitelman jo etukäteen, mutta itselläni suunnitelma oli vain päässä ja piirsin sen paperille toteutuksen jälkeen.

Toukokuun puolivälissä 2021 perusparannettu perennapenkkinä näytti tältä. Pionit olivat lähteneet reippaaseen kasvuun ja vielä paljaana oleva multapinta sai kaakaonkuorikatteen. Kate on paitsi kauniin näköinen, se myös pidättää kosteutta ja estää paljasta maan pintaa kuorettumasta sateella. Orgaaninen katemateriaali maatu vähitellen pieneliöiden ahertaessa ja sitä voi tarvittaessa lisätä, jos perennat eivät vielä ole ennättäneet peittää koko multapintaa.

Kaikki uudelleen istuttamani perennat lähtivät kasvuun kesällä 2021. Pionien kukinta saattaa kärsiä uudelleen istutuksesta tai siirrosta ainakin seuraavana kesänä, mutta niin vanhat kuin uudetkin perennaistutukset kukkivat vähintään muutamalla kukalla. Kuva on otettu kesäkuun viimeisenä päivänä, jolloin kukassa oli enää myöhäisin tummanpunainen kiinanpionini sekä sipulista istutettu lehtolaukka.

TYÖRYHMÄT JA TOIMIKUNNAT

HERNE-LEHDEN TOIMITUSKUNTA, hspy.herne@gmail.com

HISTORIATYÖRYHMÄ, yhteyshenkilö Milma Kettunen, milma.kettunen@gmail.com

HUOLTORYHMÄ, yhteyshenkilö Kaija Kumpukallio, kaija.kumpukallio@gmail.com

KANSAINVÄLISYYSRYHMÄ, yhteyshenkilö Kikka Salmi, kikka.salmi@gmail.com

KIRJASTOTIIMI, yhteyshenkilöt Kikka Salmi ja Anita Vikman, hspy.talkoot@gmail.com

MULLANMYYNTI, yhteyshenkilö Anne Nissinen, anneknissinen@gmail.com

PTS-TOIMIKUNTA, yhteyshenkilö Jaakko Kurhila, jaakko.kurhila@helsinki.fi

RAKENNUSTOIMIKUNTA, hspy.rakentaminen@gmail.com

RIIHIRYHMÄ, yhteyshenkilö Mirva Alavuotunki, alavuotunki.mirva@gmail.com

TALKOO- JA TAPAHTUMATOIMIKUNTA, hspy.talkoot@gmail.com sekä hspy.tapahtumat@gmail.com

YMPÄRISTÖRYHMÄ, yhteyshenkilö Niina Grönroos, niniegreenrose@gmail.com

VÄRITYÖ ON NYT VALMIS

Kaupungin rakennusvalvonnan odotetaan hyväksyvän yhdistyksen esittämät mökkien ulkovärit vielä toukokuussa. Päätöstä on edeltänyt monivaiheinen selvitystyö.

Vuonna 2007 Herttoniemen siirtola-puutarha sai oman asemakaavan, jolla on suojelumerkintä RP/s. Tämä tarkoittaa, että alueella olevien rakennusten ja piha-alueiden kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Helsingin kaupungin rakennusvalvonta hyväksyy alueella voimassa olevat rakennusohjeet, tyyppipiirroksot sekä värimallit, ja yhdistyksen tulee valvoa niiden noudattamista.

Kesällä 2018 huomattiin, että viimeiset rakennusvalvonnan hyväksymät värit olivat vuodelta 1995. Vaikka yhdistyksen omaan rakennusohjeeseen oli jo vuonna 2000 kirjattu mökkien sallituiksi väreiksi vaaleat huvilasävyt ja punamulta, olivat virallisesti voimassa niin sanotut tummat syysvärit.

Jotta yhdistys voi antaa lupia myös vaaleilla sävyillä maalaamiseen, oli näille saatava kaupungin hyväksyntä. Kaupunki edellytti, että ehdotettava värimaailma perustuu tutkittuun tietoon ja alueen alkuperäiseen väriytykseen.

Väriytötä on käsitelty useissa yhdistyksen sääntömääräisissä ja ylimääräisissä kokouksissa kevätkokouksesta 2019 lähtien. Matkan varrella on keskusteltu niin väritutkimuksen tarpeesta, värien kirjosta kuin kustannuksista. Työtä on edistänyt yhdistyksen oma väriyöryhmä. Kokousten lisäksi jäsenille on tiedotettu asiasta – ja kutsuttu mukaan – ilmoitustauluilla, yhdistyksen Facebook-sivuilla ja postilaatikoihin jaetuilla tiedotteilla.

Kevätkokous 2019 kehotti hallitusta etsimään värimallit silloisen rakennusohjeen mainitsemille vaaleille huvilasävyille ja punamullalle – niitä ei kuitenkaan oltu koskaan tehty eikä niitä siksi löytynyt.

Ylimääräinen kokous 6/2019 päätti, että hallitus valmistelee esityksen, jonka pohjalta toimenpidelupaa haetaan. Kokous ei antanut hallitukselle lupaa väritutkimukseen eikä sitä koskevan avustuksen hakemiseen.

Ylimääräinen kokous 9/2019 päätti lähettää kokouksessa muutamalla värillä täydennetyn hallituksen väriehdotuksen kaupunginmuseon kommentoitavaksi. Aiempia värimalleja ei ollut löytynyt.

Syyskokous 2019 kuuli tilannekatsauksen; kaupunginmuseo ja rakennusvalvonta olivat saaneet ehdotuksen ja olivat tulossa tutustumaan alueeseen.

Kevätkokous 2020 päätti jatkaa väriytötä kaupungin uusien ohjeiden mukaisesti: yhdistyksen ehdotukseen ja alueeseen tutustunut kaupunki totesi maallikkoväriyöryhmän työn olevan hyvä pohja, mutta edellytti, että yhdistyksen on palkattava kokenut ammattilainen väriyön pääsuunnittelijaksi.

Syyskokous 2020 hyväksyi väritutkimuksen alustavan aikataulun ja kustannusarvion sekä avustuksen hakemisen väriytötä varten. Suunnittelijaksi oli valittu Osuuskunta Kollaasi.

Kevätkokous 2021 päätti väriyön aloittamisesta sen jälkeen, kun tieto Museoviraston ja Ely-keskuksen avustuksista on saatu.

Syyskokous 2021 valtuutti hallituksen tekemään toimenpidelupahakemuksen Osuuskunta Kollaasin suunnitelman pohjalta.

VÄRITUTKIJA TANJA LINDFORS
TYÖSSÄÄN

VÄRITYÖRYHMÄ ETSI VÄRIEN LÄHTEITÄ MM. NÄISTÄ:

- Kaupunginkirjaston aineistot
- Helsingin Sanomat digiarkisto/Aikakone
- Vanhat Siirtolapuutarha-lehdet
- Kaupunginarkiston rakentamiseen liittyvät aineistot ja ohjeet
- Kaupunginmuseon valokuvat
- Kaupunginarkiston valokuvat
- Juha Pesosen kokoamat valokuvat
- Värinäytteet noin 20 mökistä
- Mökkiläisten antamat tiedot, muistikuvat ja valokuvat
- Entisten mökkiläisten antamat tiedot, muistikuvat ja valokuvat

VALLITSEVIEN VÄRIEN KOKOAMINEN:

- Kartoitus mökkien väreistä
- Kuvasarja kaikista mökeistä vuodelta 1999
- Mökkiläisten kertomat ja kirjoittamat palautteet, toiveet ja ehdotukset

ALKUPERÄISESTÄ ULKOSEINÄSTÄ LÖYTYI RAAPUTTAMALLA MONIA VÄRIKERROKSIA.

TYYLIIN JA HISTORIAAN SOPIVIA VÄREJÄ

Siirtolapuutarhan alkuperäisiä värejä etsittiin 16 mökistä eri puolilta aluetta. Väritutkimusta veti konservaattori Hanna Rotonen Osuuskunta Kollaasista.

KOSKA SIIRTOLAPUUTARHAN MÖKKEJÄ ALETTIIN MAALATA, KONSERVAATTORI HANNA ROTONEN?

”Mökkejä alettiin rakentaa vuonna 1934 ja maalauksen ajankohta on vaihdellut mökkikohtaisesti. Arkistokuvissa voidaan nähdä rinnakkain valmiiksi maalattuja ja maalamattomia mökkejä. Luultavasti kaikista mökeistä on kuitenkin maalattu vähintäänkin ikkunanpuitteet parin vuoden sisään rakentamisesta.”

MILLAISIA VÄREJÄ 1930-LUVULLA OLI SAATAVILLA?

”Ulkomaalauksessa on käytetty lähinnä öljy- ja keittomaaleja. Suomen ensimmäinen maalitehdas aloitti toimintansa 1800-luvun lopulla, joten teollisesti valmistettuja öljymaaleja oli mökkien rakentamisaikaan jo saatavilla. Ensimmäiset alkydimaalit tulivat Suomessa markkinoille 1930-luvun lopulla. Lateksimaalit sisäkäyttöön 1950-luvulla ja ulkokäyttöön vasta myöhemmin.

Keittomaaleissa väreinä on käytetty edullisia maavärejä, etupäässä puna- ja keltamultaa. Monet öljymaaleissa käytetyt pigmentit ovat olleet kalliimpia ja sen takia öljymaaleissa onkin käytetty ”runkoaineena” edullisempaa valkoista pigmenttiä. Yleensä lyijyvalkoista tai 20-luvulta lähtien myös titaanivalkoista. Tämän vuoksi öljymaalit ovat monesti olleet sävyltään melko vaaleita synteettisten pigmenttien kehittämiseen saakka.”

MITEN MÖKKIEN TUTKIMUS ONNISTUI?

”Tutkimusta tehtiin 16 mökissä, min-
kä lisäksi tutkittiin joitain yhdistyksen

keräämiä irtonäytteitä. Eri mökkien tutkimuskohdat vaihtelivat hieman sen mukaan mitä rakennusosia oli vaihdettu ja missä oli säilynyt parhaiten maalikerroksia. Tutkitut mökit sijoittuvat suhteellisen tasaisesti alueen eri osiin, joten otantaa voidaan pitää melko edustavana, vaikka se kattaakin vain pienen osan alueen mökkikannasta.

Käytännön tutkimus onnistui hyvin. Yhdistys oli jo aiemmin kerännyt mökkiläisiltä tietoa siitä, ketkä uskoivat mökeistään löytyvän alkuperäisiä värikerroksia. Tältä pohjalta pidettiin alueella katselmus yhdessä Helsingin kaupungin edustajien kanssa syksyllä 2019. Katselmuksen perusteella kysyttiin mökkiläisten suostumusta mökin väritutkimukseen keväällä 2020. Suurin osa lähti mielellään mukaan tutkimukseen.”

OLIVATKO MÖKEISTÄ LÖYTYNEET VÄRIT TYYPILLISIÄ - TULIKO JOTAIN YLLÄTYKSIÄ?

”Väritutkimukseen lähdettiin oletuksesta, että alueella on rakennusaikana käytetty seinäpinnoissa lähinnä vaaleita maalisävyjä, sekä punamultaa. Osoittautui kuitenkin, että alimmat löytyneet kerrokset olivat paikoitellen hyvinkin tummia. Tätä voi osittain selittää ulkopintojen likaantuminen, mutta luultavasti osansa on ollut myös puutarha-alueen rakennusajankohdalla. Rakentaminen sijoittui 1. ja 2. maailmansodan väliin ja 1930-luvun lamavuosiin, joten värivalintoihin on varmasti myös vaikuttanut se, mitä on ollut saatavilla.”

PYSTYYKÖ ESIIN TULLEISTA VÄREISTÄ PÄÄTTELEMÄÄN, MILTÄ AJALTA MIKIN NIISTÄ ON PERÄISIN?

”Koska kaikki alueen mökit ovat yksityishenkilöiden omistamia, on niitä maalattu ja kunnostettu eri aikoihin. Toisia on huoltomaalattu useammin ja toiset taas on saatettu joutua kaapi- maan puupuhtaiksi ennen uudelleen- maalausta. Näin ollen mökeistä löydet- tyjen värikerrosten määrä on vaihteleva, eikä niitä voi suoraan vertailla toisiinsa.

Yleensä kerrosten ajoittaminen vaatii tuekseen myös muita tietoja: valokuvia, arkistotietoja, tietoja tehdyistä muutos- töistä jne. Siksi tutkimuksen puitteissa kyseltiin myös mökkiläisten tietoja ja muistoja mökin vaiheista.

Tietoa mökkien maalauksesta ei ole aiemmin kerätty kootusti. Tämän vuoksi eri pintakäsittelyjä ei voida saumatto- masti yhdistää tiettyyn ajankohtaan, mikäli omistajilla itsellään ei satu olemaan näitä tietoja kerättynä.”

MITÄ VÄRIT KERTOVAT ALUEESTA?

”Herttoniemen siirtolapuutarha on alueena laaja, eikä alueelle ole laadittu aikanaan yhtenäistä värisuunnitelmaa. Värien valintaan ovat siis vaikuttaneet mökkiläisten omat mieltymykset, varal- lisuus, maalien saatavuus, tyylihistoria ym. Tämän vuoksi alueen alkuperäisvä- rit kertonevat enemmänkin ajankuvasta kuin juuri tästä tietystä rakennuskoko- naisuudesta.

Herttoniemen siirtolapuutarhan alkupe- räisväriyty sijoittuu jonnekin 1920-lu- vun uusklassismin ja 30-luvun funk- tionalismin välimaastoon. Uusklassistisen puuarkkitehtuurin värit olivat pääasias- sa maalaisperinteeseen viittaavia, mur- rettuja maavärejä. Myös punamultaus palasi käyttöön. Punainen, keltainen ja harmaa dominoivat väriskaalaa - jonkin verran käytettiin myös sinistä.

Detaljeissa saattoi olla yllättäviä, mutta kuitenkin harmonisia väriyhdistelmiä.

Funktionalismissa oli pyrkimys valoi- suuteen ja johdonmukainen seuraus tästä oli vaaleiden väripintojen käyttö. Vallitseva väri oli valkoinen eri tavoin taitettuna liidunvalkoisesta kerman- ja harmaanvalkoisiin. Arkisemmassa funkkiksessa käytettiin myös muita värejä vaaleina sävyinä. Tavallisia olivat vaalean keltaiset, roosat ja vaalean vihreät sekä harmaat myös kylminä sävyinä. Ikkunoiden puuosat maalattiin tavallisesti öljymaalilla maalarinvalkoi- siksi, joissain tapauksissa ne petsattiin ja lakattiin tummanruskeiksi.

1930-luvulla tuli markkinoille myös uusi maalityyppi: alkydimaali. Uusi maalityyppi toi mukanaan myös uusia värisävyjä ja aiemmin vallinnut yhtenäi- syys värimaailmassa alkoi murentua.”

MIKSI ALUEELLA PITÄISI OLLA VAIN 1930- JA 1940-LUKUJEN VÄREJÄ?

”Helsingin kaupunginmuseon ja ra- kennusvalvonnan tammikuussa 2020 tekemän katselmuksen mukaan Hertto- niemen siirtolapuutarha-alueella noin puolessa mökeistä nykyinen väriyty on

ristiriitainen suojelumerkinnän ja alu- eellisen kaupunkikuvan kannalta. Tämä johtuu siitä, ettei alueella ole ollut yhte- näistä väriytyssuunnitelmaa, eikä doku- mentteja mökkien alkuperäissävyistä ole säilynyt, vaan huoltomaalauksia on toteutettu hyvin vapaamuotoisesti.

Nykyisin maalikaupoissa saatavilla oleva värikirjo on paljon laajempi kuin 30- ja 40-luvulla, joten ilman ohjeis- tusta mahdollisuus liian räikeiden tai muiden mökkien rinnalle sopimattomi- en väriyhdistelmien valintaan on myös suurempi. Alueelle laaditun värikartan tarkoituksena on taata alueelle yhte- näinen, rakennusten tyyliin ja historiaan soveltuva värimaailma.”

Lisätietoa mökkien väritutkimuk- sesta jäsensivuillamme:

- herttoniemenspy.fi
- > Jäsensivut
- > Herttonomin ABC
- > Rakentaminen
- > Ulkoverit

TEKSTI MILMA KETTUNEN,
KUVAT KIKKA SALMI JA ANU HÄYRINEN

OPPIA JA YSTÄVIÄ LEPAALTA

Kaikki alkoi viime kesänä siitä, kun hartaasti hoitamani kesäkurpitsan taimet kasvoivat ja kehittyivät hienosti ja istutettuina jatkoivat kasvamistaan. Ainoa, mikä jäi puuttumaan, oli itse vihannekset! Marjan ja Nimben pihalla, katsoessani heidän komeita herkkuijaan, kuulin että pölytystä olisi tarvittu...

Aloittelevana puutarhurina tajusin, että tietoni ovat aivan liian vähäiset ja taitoni puutteelliset. Miten uskaltaisin enää mitään uuttakaan kokeilla?

Olin onnekseni ilmoittautunut Kaijan keväällä lähettämään vinkkiin Suomen Siirtolapuutarhaliiton järjestämästä kurssista Lepaan Puutarhaoppilaitoksella 4-8.4.2022. Viiden päivän kurssin hinta oli 150€ sisältäen opetuksen, majoituksen sekä täysihoidon. Lisäksi oli saunailta, viininmaisteluita ja Siirtolapuutarhaliiton tarjoama kahvitilaisuus keskusteluineen pj Pertti Nekalan ja varapj Pirkko Pekkasen johdolla. Aivan huippujuttuja!

Kursseja on järjestetty jo vuodesta 1949 alkaen. Ainoa poikkeus on ollut nämä kaksi koronavuotta. Opetus on intensiivistä, koulumaista lukujärjestyksineen viiden päivän ajan klo 8.15-16. Usein oltiin tunneilla myös ulkona, varsinkin omenapuiden osalta.

Aiheet vaihtelivat opettajien erikoistumisten mukaan. Oli yrttien esittelyä, niiden valintaa ja ominaisuuksia ja ryhmäkasvien kasvatusta, omenapuiden leikkausta ja varttamisen opettelua. Lisäksi kasvien pölytys sekä hedelmiä, vihannesten ja marjojen kasvatusta ja kouluminen. Myös kasvien taudit ja tuholaisten torjunta oli ohjelmassa.

Puutarhan koneita saimme myös kokeilla ja tulipa opittua myös nelitah-tisen ruohonleikkurin öljyn ja tulppien vaihto. Myös kulkuväylien rakentaminen ja kivityksen perustaminen oli hyödyllistä tietoa, jota ei oikein muualta saa.

Kurssista jäi tosi hyvä mieli. Paitsi hyvät opit ja kattavat materiaalit, joista on hyvä taas muistia virkistää, niin ei yhtään vähäisempänä, uusien, saman henkisten ystävien saaminen. Juuri sain kutsun marjaniemeläisiltä tulla kokoon-tumaan heinäkuun päivänä heidän puutarhoihinsa!

Entä se kesäkurpitsan kasvatusta? Opin, että mm. omena, kesäkurpitsa, pensas-mustikka ja herukat tarvitsevat pölytyk-sen tai poikaystävän!

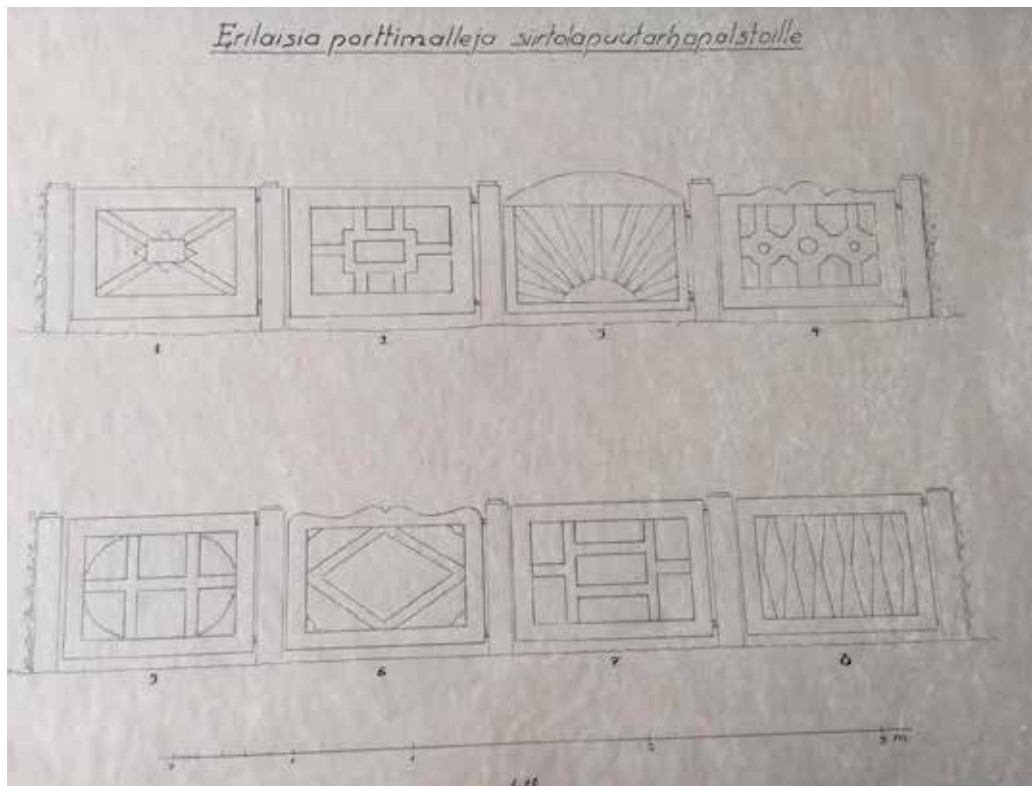
PALSTAKATSELMUKSET, RAJAT JA HUOLTOKÄYTÄVÄT

HSPY tekee joka kesä juhannuksen jälkeen perinteiset palstakatselmuksset, joissa hallituksen jäsenet ja heidän apunaan olevat vapaaehtoisetkiertävät alueella ja antavat mökkiläisille palautetta. Määrätyt hoitotoimet, kuten pensasaidan leikkaaminen ja palstan edustan rikkaruohojen poistaminen, onkin hyvä tehdä jo alkukesästä ja tarkoitus tietysti on, että palsta pidetään koko ajan hoidetussa kunnossa.

Kaikki saavat palautetta ja aina jotakin myönteistä. Katselmuksissa on syntynyt hyviä keskusteluja, ja tarpeellista tietoa on voitu jakaa puolin ja toisin. Jos on aihetta, yhdistys antaa mökkiläiselle hoitokehotuksen ja sille määräajan. Pahastuminen on inhimillistä, mutta katselmusta tekevien ryöpyttämisen sijasta kannattaa aina kysyä rauhassa lisää. Siirtolapuutarhamökkeilyyn liittyy sääntöjä ja valvontaa. Sen perustehtävä on ylläpitää arvokkaan alueemme siirtolapuutarhamaisuus, senhoidettu yleisvaikutelma ja riittävä asemakaavan edellyttämä yhtenäisyys.

Katselmusten syynä eivät ole vain määräykset tai estetiikka, vaan hoitamattomuus aiheuttaa ongelmia. Esimerkiksi hoitamaton pensasaita kaventaa tietä ja haittaa huoltoliikennettä, voimakkaasti siementävät kasvit leviävät naapurin puolelle ja aiheuttavathänelle lisätoita ja mielipahaa. Toimintojen sujuvuus ja yhteinen virkistävä kesänvietto edellyttää meiltä kaikilta huolenpitoa "omasta tontistamme".

Koska alueemme on lähes 90 vuotta vanha, ohjeita ja määräyksiä on ehtinyt olla erilaisia. Nyt voimassa olevat ohjeet pyrkivät säilyttämään alueemme omaleimaisuuden, ja siksi noudatam-

HELSINGIN SIIRTOLAPUUTARHOILLE SUUNNITELTUJA PORTTIMALLEJA 1930-LUVULTA. MONIA NÄISTÄ LÖYTYY MEIDÄNKIN PUUTARHALTAMME.

me niitä. Muiden palstojen ratkaisuista ei valitettavasti aina voi ottaa itselleen ohjenuoraa.

Edellisvuosina yhdistys on kiinnittänyt erityistä huomiota mm. haittakasveihin ja omenapuihin, tänä kesänä palstojen raja-alueisiin ja huoltokäytäviin. Ristiriitaiset tai puuttuvat ohjeet yhdistys ratkoo ja ne päätetään Herttoniemen siirtolapuutarhan Rakennus- ja palstanhoito-ohjeessa.

Työn alle tuleekin seuraavaksi palstojen portit. Rakennustoimikunta valmistelee asian, josta hallitus tekee esityksen yhdistyksen jäsenkokoukselle päätettäväksi. Yhdistyksen kirjallinen suostumus onkin syytä hakea tästä lähtien myös portteihin, koska ne vaikuttavat alueen yleisilmeeseen. Hakemuksessa on hyvä

perustella, miksi juuri määrätynlainen portti pitäisi hyväksyä. Se on osa sitä vuoropuhelua, jonka pohjalta yhdistys voi määritellä, millaiset portit sopivat alueellemme. Valmistelussa on aina mukana Helsingin kaupungin rakennusvalvonta ja Helsingin kaupungin museo. Lopuksi rakennusvalvonta hyväksyy yhdistyksen ohjeen.

Siirtolapuutarhojen yhteiset pelisäännöt toteaa: "Siirtolapuutarhat ja ryhmäpuutarhat ovat Helsingin arvokkaita viherkeitaita, joillaon hienot perinteet. Yhteisiä pelisääntöjä noudattamalla alueet säilyttävät myöستulevaisuudessa asemansa kaupunkilaisten virkistyskäytössä."

Kaija Kumpukallio.

HERTTONIEMEN SIIRTOLAPUUTARHAN ASEMAKAAVA (2007) MÄÄRÄÄ RAJOISTA JA HUOLTOKÄYTÄVISTÄ YLIMPÄNÄ OHJEENA NÄIN:

”Palstat on rajattava kulkuteitä vastaan noin 1,4 m korkealla leikattavalla pensasaidalla. Palstat on aidattava toisistaan vasten pensasaidalla tai marjapensailla kuitenkin niin, että palstojen rajalle muodostuu yhteensä noin 60 cm leveä avoin rajavyöhyke.”

Helsingin kaupungin ohje Rakentamisen siirtolapuutarhoissa (2018) luo yhteiset linjaukset, joita yhdistykset täsmentävät omissa ohjeissaan:

”Erialaista vaihtelua ja omaa ilmettä eri puutarhojen miljööseen tuovat yhdyskäytävien linjaus ja rakennusten sijoittelu palstoille. Koska alueet ovat edelleen osa julkista viheraluerakennetta, tulee yleisen jalankulun ollenpäivisin sallittua ja alueen aitaamisesta tulee antaa aluekohtaiset ohjeet, ellei asiaa ole asemakaavassa määrätty.”

”AIDAT; palstan tien puoleiselle sivulle saa rakentaa kiinteän korkeintaan 70–90 cm korkean lauta-aidan niillä siirtolapuutarha-alueilla, joilla se kuuluu osaksi nykyistä puutarhamiljöötä. Mikäli rakennelmista, aidoista tms. on määrättyä asemakaavassa, tulee asemakaavan määrättyä ensisijaisesti noudattaa. Mikäli tien puoleisella sivulla raja on tehty istutuksin, tulee tyypillistä rajaustapaa noudattaa. Istutettavan pensasaidan korkeusleikattuna on enintään 140 cm. Porttimaiseksi aiheeksi leikattuna sallitaan korkeampiakin pensaita aluekohtaisesti. Matala 70–90 cm korkea verkkoaita sallitaan palstan sisäpuolelle esim. kotieläinten vuoksi.”

”PORTTI; aitaan saa tehdä palstaa kohden yhden portin, jonka leveys on 70–130 cm. Aitojen ja porttien mitoituksessa ja materiaaleissa tulee

noudattaa asemakaavaa. Mikäli siinä ei asiaa säädellä on suositeltavaa, että yhdistys valitsee käytettäväksi alueelliset perinteiset aitatyytit, jotka on hyvä liittää alueen rakentamistapaohjeiden osaksi.”

**MÖKIN NRO 1 PORTTI:
NYKYISEN OMISTAJAN ISOISÄN, MIKKO
(MIKAEL) OUTISEN TEKEMÄ PORTTI ON
KAUNIISTI ENTISÖITY.**

”VÄLIKÄYTÄVÄT; palstojen rajalle on jätettävä yhteensä 60 cm leveä avoin välikäytävä (palokuja). Palstoja ei saa rajata välikäytäviä vasten pensasaidalla.”

Siirtolapuutarhojen yhteiset pelisäännöt ottaa tarkemmin kantaa näin:

”Palstan edustalla olevan käytävän reunojen pitäminen puhtaana rikkakasveista oman palsta-alueen leveydeltä tien keskikohtaan asti kuuluu palstaviljelijän velvollisuuksiin. Mikäli käytävän vastapuolella ei ole palstoja, kuuluu koko käytävä palstan kohdalta pitää vapaana rikkakasveista.”

”Aidan viereen käytävän puolelle ei tule istuttaa mitään kasvillisuutta. Palstan puolella voi olla istutuksia, mutta ne eivät saa leviää käytävälle.”

”Portin kohdalle voi kasvattaa pensaita korkeamman, kapeanpen-

saskaaren. Pensaskaaren on oltava leveydeltään selvästikorkeuttaan kapeampi.”

”Verkkoaidan materiaalin ja värin on oltava huomaamaton.”

”Naapurusten tulee yhdessä pitää huoltokäytävä kulkukelpoisena ja puhtaana rikkaruhoista. Huoltokäytävällä ei saa edes väliaikaisesti varastoida mitään.”

”Puut on istutettava riittävän etäälle palstan reunoista. Palstalla ei saakavattaa sellaisia kotimaisia, luonnonvaraisia puita tai koristepuulajeja, joiden juuristo levittäytyy palstan ulkopuolelle.”

”Puun enimmäiskorkeus on 4,5 metriä.”

”Pensasmaisen kasvillisuuden enimmäiskorkeus muualla kuin käytäväreunalla on 170 cm. Yksittäiset pensaat ja vadelma-aita voivat olla enintään 250 cm korkeita.”

”Puut ja pensaat eivät saa varjostaa kohtuuttomasti naapuripalstoja.”

”Kasvillisuus ei saa leviää palstan ulkopuolelle. Kasvillisuus pidetään halutussa korkeudessa ja muodossa säännöllisesti leikkaamalla.”

”Ylipitkiksi kasvaneet puut ja pensaat madalletaan haluttuun korkeuteen vähitellen, 3–5 vuoden kuluessa.”

”Pensasaidat pitää leikata juhannukseen mennessä. Leikkaus uusitaan tarpeen vaatiessa.”

”Voimakkaasti leviävät rikkakasvit on kitkettävä tai niitettävä ennenkukintaa.”

Herttoniemen siirtolapuutarhan rakennus- ja palstanhoito-ohje löytyy puutarhamme kotisivuilta ja sen voi pyytää myös paperisena. Kannattaa tutustua! Kysymyksiä ja palautetta voi antaa puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, hallitukselle ja rakennustoimikunnalle

SIIRTOLAPUUTARHUREIDEN KOHTAAMISPÄIVÄ

Siirtolapuutarhaliiton kovasti kaivattu Kohtaamispäivä järjestetään 16.7. Marjaniemen siirtolapuutarhassa. Tiedossa on eri puolelta Suomea tulevien siirtolapuutarhureiden leppoisa ja mukava tapahtumapäivä.

**SIIRTOLAPUUTARHALIITON
KOVASTI KAIVATTU KOHTAAMISPÄIVÄ JÄRJESTETÄÄN
LAUANTAINA 16.7.2022 MARJANIEMEN
SIIRTOLAPUUTARHASSA HELSINGISSÄ.**

Kohtaamispäivä on eri puolelta Suomea tulevien siirtolapuutarhureiden leppoisa ja mukava tapahtuma. Tervetuloa mukaan viettämään ikimuistoinen päivä ja verkostoitumaan muiden siirtolapuutarhureiden kanssa! Päivän ohjelmaa on uudistettu, mm. lapsille on tarjolla kaikenlaista kivaa. Ohjelmassa on myös ainutlaatuinen, kantaesityksensä saava siirtolapuutarha-aiheinen näytelmä sekä tapahtumaan räätälöity luento.

PÄIVÄN ALUSTAVA OHJELMA:

- 9:00 Ilmoittautuminen ja aamukahvi alkavat.
- 10:00 Ilmoittautuminen päättyy. Infopiste ja EA-piste ovat auki koko päivän. Alkutervehdys. Opastetut kierrokset alkavat ja avoimet pihat kutsuvat vierailijat tervetulleeksi tutustumaan. Leena Luodon luento 'Sosiaalinen media ja puutarhanhoidon murros' Marjalassa. Lapsille pientä ohjelmaa pihalla.
- 11:30 1. lounas alkaa. Muut ohjelmat jatkuvat.
- 12:00 2. lounas, sisältää kahvin.
- 13:00-15:00 Sauna, miehet.
- 14:00 Saunassa on myynnissä virvokkeita, makkaraa, peflettejä. Oma pyyhe mukaan.
- 15:00 Teatteriesitys 1/2. Lasten ötökkäsafari (johon aikuisetkin saavat osallistua).
- 16:00 Iltapäiväkahvit
- 16:00-18:00 Teatteriesitys 2/2
- 18:00 Sauna, naiset.
- Saunassa on myynnissä virvokkeita, makkaraa, peflettejä. Oma pyyhe mukaan.
- Tapahtuma päättyy.

OSALLISTUMISMAKSU (kattaa lounaan, kahvitukset ja kaiken ohjelman):
* Aikuiset 30 e. * 8-15 v 10 e. * alle 8 v ilmaiseksi

Ilmoittautumiset ja osallistumismaksut oman yhdistyksen kautta.

Suomen Siirtolapuutarhaliitto ry.
www.siirtolapuutarhaliitto.fi

Pengerkatu 9 B 39 00530 Helsinki * puh. 050 911 8191 * info@siirtolapuutarhaliitto.fi

Päivän ohjelmaa on uudistettu.

Luvassa on mm. siirtolapuutarha-aiheisen näytelmän kantaesitys ja luento aiheesta 'Sosiaalinen media ja puutarhanhoidon murros'.

Lapsille on tarjolla omaa ohjelmaa, mm. ötökkäsafari (johon aikuisetkin saavat osallistua)

Osallistumismaksu kattaa lounaan, kahvitukset ja kaiken ohjelman. Aikuiset 30 e, 8-15 v 10 e, nuoremmat ilmaiseksi.

Tervetuloa mukaan viettämään leppoisa kesäpäivää ja verkostoitumaan muiden siirtolapuutarhureiden kanssa!

Kohtaamispäivä 16.7.2022 kello 9-18

Ilmoittautumiset 6.6. mennessä: hspy.tapahtumat@gmail.com tai soita Hely Yli-Kaitalalle numeroon 044 3688342

Osoite:

Marjaniemen siirtolapuutarha, Virvakuja 6, 00930 Helsinki

KYMPPIPALKINTO

ONNEKSI OLKOON MILMA JA SIMO!

Kymppipalkinnon lahjoitti kelloseppä Bo Nordqvist vuonna 1995 hallitukselle. Hallituksen tehtävänä on vuosittain valita alueeltamme henkilö tai pariskunta, joka on hoitanut tonttinsa hyvin ja osallistunut aktiivisesti alueen toimintaan.

Vuonna 2021 palkinnon sai Milma Kettunen ja Simo Kyllönen, joiden kaunis vihreä mökki ja väri-
käs puutarha kutsuvat ihastelemaan.

KAUANKO OLETTE OLLEET MÖKKILÄISIÄ?

Ostimme mökin syksyllä 2008, joten kesä 2009 oli ensimmäinen mökkikesäme.

VIETÄTEKÖ EDELLEEN PALJON AIKAA MÖKILLÄ?

Kyllä, asumme siellä kesäkauden, suunnilleen koulujen kesäloman ajan. Käymme siellä myös paljon muulloinkin, esimerkiksi koiralenkillä, koska asumme Herttoniemessä.

MIKÄ ON LEMPIPAIKKANNE MÖKILLÄ?

Mökin veranta. Isoista ikkunoista tulee paljon valoa ja niistä on mukava seurata puutarhaa eri vuodenaikoina ja eri keleillä. Esimerkiksi sateella veranta on erityisen tunnelmallinen kun vesi valuu ikkunoita pitkin. Ja verannalle on hauska kokoontua syömään yhdessä ystävien kanssa - pieneenkin tilaan mahtuu tarvittaessa aika paljon porukkaa.

ENTÄ ONKO JOTAIN SUOSIKKI- KASVEJA?

Meillä on aika selkeä työnjako: Simo hoitaa hyötypuutarhaa ja Milma kasvattaa kukkia. Hyötypuutarhassa Simo suosii erilaisia yrttejä, joilla kesäruokia ja salaatteja on mukava maustaa. Milma taas innostuu joka kesä joistain uusista kukista - ja saattaa sitten kitkeä niitä seuraavana kesänä vahingossa pois. Näin alkukesästä jännittää, ovatko viime kesänä hyvin menestyneet hortensiat talvehtineet kellarissa.

MITÄ KAIKKEA OLETTE PUUHANNEET ALUEEMME HYVÄKSI?

Milma on ollut mukana riihi- ja historia-ryhmissä sekä osallistunut Herne-lehden toimittamiseen. Simo on puolestaan mm. toiminut puheenjohtajana useissa yhdistyksen kokouksissa. Olemme osallistuneet soppalounaiden järjestämiseen ja vuosien varrella olleet mukana järjestämässä myös muun muassa lasten tapahtumia. Ja talkoilleet parhaamme mukaan.

MIKÄ TEISTÄ ON TÄRKEÄÄ ALUEELLAMME?

Sosiaalinen ja yhteisöllinen henki sekä halu ylläpitää historiallisesti arvokasta ja kaunista puutarha-aluetta.

NÄETTEKÖ ITSENNE TÄÄLLÄ VIELÄ PITKÄÄN?

Kyllä. Mökki on tärkeä osa herttoniemeläistä kotiamme, josta emme voi kuvitellakaan muuttavamme muualle. Puutarhamökistä tuntuu tulleen tärkeää myös tyttärillemme, jotka haluavat viettää mökillä aikaa myös omien kavereidensa kanssa.

KESÄTERVEISET MUILLE MÖKKILÄISILLE:

Kesäinen puutarhatunnelma syntyy yhdessä tekemällä! Nähdään talkoissa ja tilaisuuksissa, ja nautitaan kesästä!

VESITORNIN PIENI YHTEISKOMPOSTI

Jokaisella palstalla tulee olla riittävästi kompostoreita puutarhajätteen käsittelyyn. Vesitornin kupeessa oleva pieni yhteiskomposti on lisänä ja tukena niille, joille oman kompostin pyörittäminen on vaikeaa esim. iän vuoksi.

Yhteiskompostissa on neljä laaria, joista yleensä yksi on käytössä ja muissa maatuminen käynnissä. Auki olevaan saa laittaa vain hyvin silputtua pehmeää puutarhajätettä, jotta kierto pysyy riittävän nopeana. Puuvartiset risut ja oksat tulee viedä risualueelle. Kun laarissa lukee Suljettu, sinne ei saa laittaa mitään.

Kun maatuminen on riittävän pitkällä, laari avataan ja siitä saa hakea multaa omalle palstalle. Se ei ole ihan yhtä hienoa ja priimaa kuin säckimulta, mutta käy hyvin esim. pensaiden alle tai perunoille.

JÄSENREKISTERI AJAN TASALLE

Hallitus käy läpi yhdistyksen jäsenrekisterin sen varmistamiseksi, että mökkien omistajia ja palstojen vuokralaisia koskevat tiedot ovat ajan tasalla ja että kaikki mökkiläiset täyttävät vuokrasopimuksen vuokralaista koskevat ehdot. Tällä varaudutaan vuokrasopimusten uusimiseen, joka tapahtuu vuonna 2026.

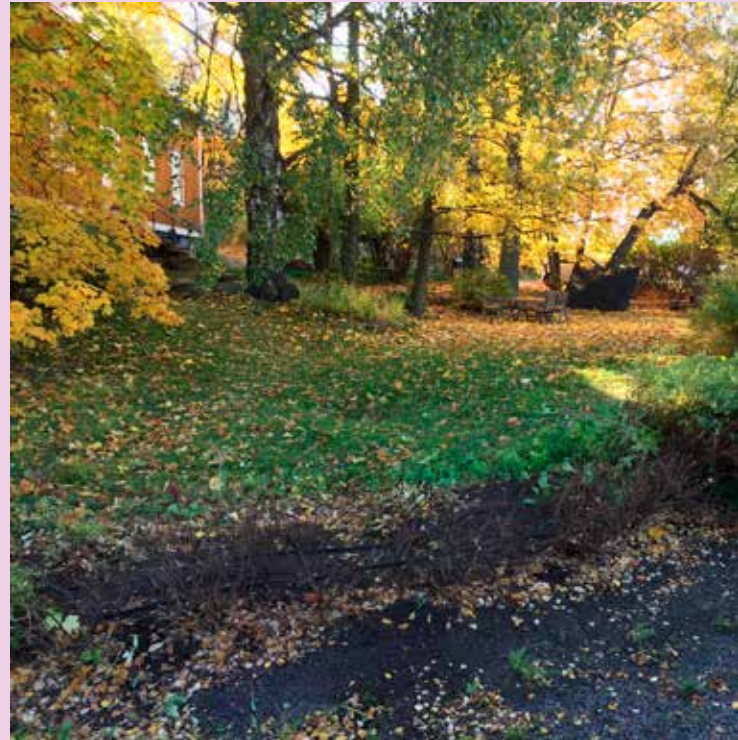
Jos tiedät, että palstanne rekisteritiedoissa on puutteita, esim. ilmoittamatta jääneitä omistusmuutoksia, avioeroja, kuolinpesiä tai muuttoja Helsingistä, olethan yhteydessä puheenjohtajaan p. 040 589 7737 tai yhdistyksen sähköpostiin hspy.hallitus@gmail.com, niin korjataan asia kuntoon. Hallitus ottaa myös kirjallisesti yhteyttä niihin mökkiläisiin, joiden rekisteritiedoissa näyttäisi olevan tarkistettavaa.

Vuokralaista koskevat ehdot on määritelty vuokrasopimuksen 7 §:ssä. Sen mukaan vuokralaisen tulee olla luonnollinen henkilö, joka asuu ja on kirjoilla Helsingissä. Samalla henkilöllä ei myöskään voi olla useampaa siirtolapuutarhapalstaa Helsingissä. Luonnollinen henkilö tarkoittaa elävää ihmistä, eli esim. yritykset tai kuolinpesät eivät voi olla vuokralaisia. Jos mökillä on useita omistajia, jokaisen heistä on täytettävä nämä vaatimukset. Jos olosuhteet muuttuvat niin, että edellä mainitut vaatimukset eivät enää täyty, vuokralaisen on siirrettävä vuokraoikeus vuoden kuluessa toiselle henkilölle, joka täyttää vaatimukset.

NARSISSIT ILONAMME

Helsingin kaupunki tarjosi syksyllä kukkasipuleita istutettavaksi mm. puistoihin ja muille viheralueille. HSPY:lle saatiin 200 narsissin sipulia, jotka istutettiin pääportin pensasryhmään. Narsissit ovat kestäviä eivätkä eläinystävämme niistä juuri välitä. Meitä ja alueella vierailevia ne sen sijaan ilahduttavat ihanasti.

LASTEN OLYMPIALAISET

Olympialaiset käytiin 18.7. kauniissa säässä, mutta osallistujia oli vain 22, mikä oli selvästi vähemmän kuin edellisvuonna.

Mukavasti kuitenkin 4- ja 6-vuotiaita oli selvä enemmistö. Kisat olivat jännittäviä ja yhdistys tarjosi kaikille kilpailijoille lounaan kisojen jälkeen. Palkinnot jaettiin samassa yhteydessä.

Kiitokset kaikille osallistujille ja kannustusjoukoille, sekä järjestäjille, kierrätyspalkintojen hankkijoille ja Riihen väelle!

Tulokset:

4-vuotiaat tytöt ja pojat, 5 osallistujaa

1. Amanda Peltola
2. Henri Tikka
3. Julius Tikka ja Noah Oudi (sama tulos)

6-vuotiaat tytöt ja pojat, 6 osallistujaa

1. Matilda Peltola
2. Leevi Kärki
3. Elise Maaranen

8-vuotiaat tytöt, 2 osallistujaa

1. Lila Oudi
2. Aino Meurrens

8-vuotiaat pojat, 2 osallistujaa

1. Emil Maaranen
2. Ilja Pääskysaari

10-vuotiaat tytöt, 3 osallistujaa

1. Pihla Ylikaitala
2. Frida Salmi
3. Helvi Pääskysaari

10-vuotiaat pojat, 1 osallistuja

1. Aapeli Hämäläinen

12-vuotiaat tytöt, 1 osallistuja

1. Kaisla Lammi

15-vuotiaat tytöt, 2 osallistujaa

1. Jadessa Johansson
2. Ronja Koikkalainen

TEKSTI PEKKA STARK
KUVAT ARJA SÄÄKSMÄKI

RIIHEN KESÄ

Toivottavasti saamme jo sanoa hyvästit koronalle ja poikkeusajoille! Seurataan kuitenkin tilannetta ja tarvittaessa pohditaan varaajien kanssa viisaita ratkaisuja.

Tilaisuuksissa tulee noudattaa mahdollisia kokoontumisrajoituksia ja huolehtia hyvästä hygieniasta. Koska Riihen keittiö on vaatimattomasti varusteltu, varaudutaan esimerkiksi kattauksiin kertakäyttöastioilla.

Kesäkaudelle on jo useita varauksia. Varaustilanteen ja lisätietoa Riihestä löydät kotisivuilta: www.herttoniemenspy.fi > Jäsensivut > Herttonomin ABC > Riihen varaaminen

Varaustoiveet Mirva Alavuotungille sähköpostiin: hspy.riihi@gmail.com

RAUTA-HANNU ON JOKAISEN VIHHERPEUKALON HOVIHANKKIJAJA!

149,-

**AKKUTRIMMERI RYOBI
RLT183222 18V 2X2,0AH**

Kätevä työkalu pihan siistimiseen. Teleskooppivarsi. Sis. akut 2 x 2,0 Ah ja laturin. 502038756

MÖKKILÄIS-
KORTILLA KAIKKI
NORMAALIHINTAISET
VARASTOVALIKOIMAN
TUOTTEET

-10%

4 SÄKKIÄ
KYMPILLÄ!

10,-

/ 4 säkkiä
(11,80)

**PUUTARHAMULTA
40L CELLO**

Kalkittu ja lannoitettu puutarhamulta sopii kaikkialle puutarhaan. Tarjous voimassa 30.6.2022 asti. 501767113

k-rauta.fi/lanterna

Varikkotie 2, Helsinki
Avoimna: ma-pe 6.30-21,
la 9-19, su 10-18

K Rauta

LANTERNA

•••••
KPlus

TALKOOT OVAT MERKITTÄVÄ YHTEISÖLLISYYDEN LUOJA JA YLLÄPITÄJÄ

Suomessa ylläpidetään talkoilla valtavaa määrää kulttuuriperintö- ja historiallisia kohteita, maisemia ja tapahtumia. Talkoilla on myös rakennettu Suomeen melkoinen määrä rakennuksia. **Akuliina Aartolahti** Satakunnan museosta toivoo, että talkootyön merkitys ymmärrettäisiin yhteiskunnankin tasolla. **”Talkoiden arvostusta olisi syytä nostaa, sillä talkootyö säästää aivan valtavasti rahaa. Jos talkoot yhtäkkiä loppuisivat, se raha pitäisikin äkkiä taikoa jostain.”**

Samoin Herttoniemen siirtolapuutarhary:n talkootoiminnalla ylläpidetään ja säilytetään kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokasta aluetta, jonka ominaispiirteet tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää. Siirtolapuutarhamme on kaupungin yleinen puistoalue, jonka hoito kuuluu meille. Ilahduttaahan kaunis, hoidettu puisto toki kaikkia meitäkin.

TALKOOT-SANAN ALKUPERÄSTÄ

Sana talkoot on peräisin ainakin 2000 vuoden takaa, sillä latvian, liettuan ja saksan kielestä löytyy vastaavanlaiset sanat. Kyseisiä kieliä puhuvat kansat asuivat Itämeren suomalaisten heimojen naapureina juuri ennen ajanlaskun alkua. Talkootyön syntyä voidaan kuitenkin etsiä vielä kauempaa historiasta.

”Havahduin itsekin talkoiden suomalaisuuteen, kun etsin talkoille englanninkielistä termiä. Muissa kielissä puhutaan vain vapaaehtoistyöstä, mutta Suomessa talkootyö on yksi vapaaehtoistyön muoto.” Näin toteaa Aartolahti.

TALKOOTYÖTÄ TEHDÄÄN, JOS SE KOETAAN MIELEKKÄÄKSI

Talkoot alkavat talkoolaisten kutsumisesta ja keräämisestä paikalle. Talkoolaisten kokoontumisen jälkeen seuraa yleensä talkotehtävien jakaminen. Talkotehtävät voidaan jakaa myös ennakoon ja ne voivat muuttua talkoiden aikana. Talkoolainen voi myös keksiä itse itselleen talkotehtävän.

Olettehan huomanneet, että kesäaika-
na ilmoitustaulumme ovat oikeastaan
tärkein viestintäkanavamme. Sinne
tulevat talkoo- ja tapahtumakutsut,
ilmoitukset kaikista tärkeistä asioista.
Viime hetken ilmoitukset löytyvät myös
aina ilmoitustauluiltamme. Jos emme
kuitenkaan lue ilmoitustaulua, ei sinne
kiinnitetty mainos tuo talkoolaisia
paikalle, mutta sosiaalisen median
päivitys, yhdistyksen verkkosivut voisi
tuoda. Näitä päivitämme yhtenä, tal-
koovoimin tietty. Ja onhan puskaradio
myös olemassa.

Talkoorooleihin kuuluu usein työn-
johtaja tai organisoinnista vastaava
talkoolainen. Toinen perinteinen rooli
on kestäytymisestä vastaava talkoolainen.
Kestäytys on keskeinen osa talkoita,
sillä se on tapa osoittaa kiitos tehdys-
tä työstä sekä turvata talkoolaisen
jaksaminen. Tarjoilu kokoa talkooväen
yhtein ja luo sosiaalista vuorovaikutus-
ta talkoolaisen kesken.

Talkoovastaavana olen pitänyt viime
vuosina tätä organisoinnista vastaa-
vaa roolia yllä. Ollessani ensi vuosia
vastaavana, talkoissa oli vielä paljon
osanottajia. Talkoiden päätteeksi
istuimme, rupattelimme niitä ja näitä
ja paistimme makkaraa grillin äärellä
jonkin hetken. Viime vuosina monissa
talkoissa on ollut "talon väen" lisäksi
yksi osanottaja, parhaassa tapaukses-
sa kaksi. Tällöin olemme istuneet tal-
koiden päätteeksi kahvikupin ääressä
jutellen niitä ja näitä.

Puutarhakauden lopussa, syystalkoi-
den päätteeksi järjestettävästä sop-
palounaasta käytetään myös nimeä
loppukaronkka. Loppukaronkka on tär-
keä osa talkoolaisen yhteisöllisyyttä,
sillä se kokoa mahdollisimman hyvin
kaikki kauden talkoolaiset yhteen.
Viime vuonna ei tällaista ollut kovin
kysytty.

MIKSI NÄIN?

MIKÄ ON TALKOIDEN TULEVAISUUS?

Talkookulttuurissa yleisesti on tapah-
tunut muutoksia viimeisten vuosi-
kymmenien aikana. Moni kokee, että
talkooperinne olisi hiipunut. Ongelma-
na pidetään myös sitä, että nuorilla
aikuisilla ei riitä aika eikä resurssit
talkootyöhön.

Vaarana on, että talkooperinteen myötä
häviää myös muuta kulttuuriperintöä.

Tulevaisuudessa talkooperinne voi
saada uusia muotoja, jotka heijastavat
tiettyä aikaa ja ajan tapoja.

Viime vuosina Suomessa talkooperin-
nettä on viety jonkin verran eteen-
päin erilaisten kampanjoiden kautta.
Vuonna 2011 Suomessa järjestettiin
Suomi puhtaaksi – päivässä! ympä-
ristökampanja, jonka tavoitteena oli
järjestää koko kansan yhteiset talkoot.
Siivoustalkoiden tavoitteena oli siivota
luontoa. Talkoisiin osallistui 172 kuntaa
ja noin 295 000 suomalaista. Tapah-
tuma järjestettiin myös vuonna 2012
nimellä Talkoillaan – Suomi Puhtaaksi!
Suomessa on järjestetty muutamana
vuonna myös virallista talkoopäivää.

Kahden vuoden ajan herttonomit ja
alueella vierailevat ottivat osaa kam-
panjaan "Syödään Riihi kuntoon". Lu-
kemattomat käsiparit tekivät kaikkea,
mitä sopan valmistamiseen ja kahvi-
lan/ravintolan ylläpitämiseen tarvitaan,
ostoslistan kirjaamisesta kauppaan,
perunatatterista kattilaan, kakkujen
koristamisesta kahvimestarin hommiin,
buffetin takana olevista loppusiivouk-
seen ja paljosta muusta. Meillä oli aina
hauskaa ja tunsimme työmme mielek-
kääksi.

Tänä kautena ohjelmassa on enem-
män kahvilamaista toimintaa. Tämäkin
tarvitsee lukemattomia käsipareja. Voit
ilmoittautua jo nyt hspy.talkoot@gmail.com

Jokainen, niin lapsi kuin aikuinen, on
sydämellisesti tervetullut.

Millaisia nämä uudet talkootyön
muodot voisivat olla meidän
yhteisössämme? Sana on vapaa.

**Tavataan talkoissa, jooko.
Kiitos, kun tulet.**

Terveisin

Kikka Salmi, mökki 41
talkoovastaava

Verottajan kuvaus talkootyöstä:

Talkootyöllä tarkoitetaan yleensä toisen
lukuun korvauksetta ja satunnaisesti
tehtävää työtä. Talkoilla tehtävä työ on
luonteeltaan niin sanottua "jokamiehen
työtä", joka ei yleensä edellytä erityistä
ammattitaitoa, koulutusta tai pätevyyttä.
On huomattava, että myös henkilö, jolla
on erityistä ammattitaitoa, koulutusta tai
pätevyyttä erilaisiin tehtäviin voi osallistua
talkoisiin ja tehdä tällaisia työsuorituksia
vastikkeetta osana talkootyötä. Talkootyön
luonne ei siten rajoita kenenkään osallis-
tumista talkoisiin.

RAKENTAMINEN JA PALSTANHOITO

HAE LUPA RAKENNELMILLE KIRJALLISESTI

Herttoniemen siirtolapuutarhassa tapahtuvaa rakentamista ja palstanhoitoa ohjeistaa ja määrää HSPY:n laatima ja Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan hyväksymä Rakennus- ja palstanhoito-ohje (2021).

Rakentaminen Helsingin siirtolapuutarhoissa on tarkkaan säädeltyä ja kaupunki velvoittaa yhdistyksiä valvomaan rakentamista alueillaan. HSPY:n uudistettu ohje kokoaa mahdollisimman hyvin yhteen kaupungin ohjeet ja määräykset sekä Herttoniemen siirtolapuutarhan asemakaavasta tulevat vaatimukset. Lisäksi HSPY:n ohje huomioi alueemme erityispiirteet, kuten alueen suojeluun liittyvät seikat. Mökkiläiset puolestaan ovat velvollisia jo vuokrasopimuksen perusteella noudattamaan yhdistyksen ohjeistusta, joten siihen on syytä tutustua huolella. Yhdistys on velvollinen puuttumaan ohjeiden vastaiseen rakentamiseen ja palstanhoitoon.

HSPY:n rakentamisohje löytyy yhdistyksen kotisivuilta. Kaikissa rakentamiseen tai palstanhoitoon liittyvissä asioissa voi ottaa yhdistykseen yhteyttä sähköpostilla: hspy.rakentaminen@gmail.com. Rakentamiseen liittyvät kysymykset ja hakemukset valmistelee yhdistyksen rakentamistoimikunta, päätökset tekee hallitus.

Ota yhteyttä ajoissa ja selvitä, miten hakemus liitteineen kannattaa tehdä. Näin varmistat, että saat kirjallisen luvan rakentamiselle ajoissa.

Rakentamis- ja palstanhoito-ohje (2021) on yhdistyksen kokouksen ja Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan hyväksymä, tarkennettu ohje rakentamista ja puutarhanhoitoa varten. Siinä on huomioitu asemakaavan määräykset ja kaupungin ohjeet.

Herttoniemen siirtolapuutarhan semakaava (2007) ohjaa alueen käyttöä –mitä säilytetään, mitä saa rakentaa tai istuttaa, mihin ja millä tavalla. Alue on kaavoitettu siirtolapuutarhakäyttöön, mikä on ohjenuorana kaikessa. Herttoniemen siirtolapuutarhan asemakaavassa on suojelumerkintä RP/s. Lisätietoa kotisivuilta.

Siirtolapuutarhoissa rakentaminen (2018) on Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan julkaisu, jossa on määritelty Helsingin siirtolapuutarhoja koskevat yhteiset rakennusohjeet.

Siirtolapuutarhojen yhteiset pelisäännöt on Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu, jossa on määritelty Helsingin siirtolapuutarhojen yhteiset palstanhoitoon liittyvät ohjeet.

Mökin maalaaminen

Herttoniemen siirtolapuutarhan mökkien väriohje saadaan käyttöön kesäksi. Kun mökin maalaaminen tulee ajankohtaiseksi, mökki tulee maalata väriohjeen värien mukaisesti. Myös mökin maalaamiselle haetaan yhdistyksen kirjallinen suostumus hyvissä ajoin ennen työn aloittamista. Yhdistykseltä saa lainaksi puulle maalatut värimallit, jotka voi ottaa mökille värien valitsemista varten.

Lisätietoa

Yhdistyksen kotisivujen jäsenosiosta löytyy lisää rakentamiseen liittyvää tietoa, muun muassa HSPY:n rakentamisohje liitteineen, mökkien ja leikkimökin tyyppipiirustukset, värimallit ohjeineen, sähköinen hakemus, ym. Kysymyksiä ja hakemuksia voi lähettää yhdistyksen rakennustoimikunnalle sähköpostilla.

- www.herttoniemenspy.fi/jasensivut/herttonomin-abc/rakentaminen/
- hspy.rakentaminen@gmail.com

MAKSUT

Rakentamiseen liittyvät maksut laskutetaan syksyn laskun yhteydessä.

Tyyppipiirustusta vaativat toimenpiteet 250 €

- Uuden mökin rakentaminen
- Vanhan, korjauskelvottoman mökin uudelleen rakentaminen
- Mökin laajentaminen sallitun neliömetrimäärän puitteissa

Isommat rakennelmat 50 €

- Leikkimökki
- Grillikatos
- Kasvihuone
- Varaston rakentaminen mökin yhteyteen

Pienemmät rakennelmat 20 €

- Pergola
- Pesukatos
- Terassi

Muut toimenpiteet ovat maksuttomia, mutta ne edellyttävät kuitenkin edellä kuvatun lupamenettelyn.

RAKENNUSTOIMIKUNTA

Yhdistyksen rakennustoimikunta käsittelee mökkiläisten tekemiä hakemuksia ja muita rakentamiseen liittyviä asioita. Toimikuntaan kuuluvat Timo Arjanko, Kaija Kumpukallio, Hanna Korhonen, Jaakko Kurhila, Lari Rajantie, Simo Tukiainen, Veera Tolvanen ja Hanna Korhonen.

Sähköposti:

hspy.rakentaminen@gmail.com

Hallituksen tulevat kokoukset:

15.6., 8.8., 19.9. ja 28.11.

Rakentamisen ohjeet löytyvät myös osoitteesta:

www.herttoniemenspy.fi > Jäsensivut > Herttonomin ABC > Rakentaminen

Yhdistyksen suostumus rakennustoimenpiteelle

Herttoniemen Siirtolapuutarhayhdistys ry.

Hakijan tiedot

Töitä ei saa aloittaa, ennen kuin suostumus toimenpiteelle on annettu kirjallisesti. Hakemus toimitetaan vähintään noin kuukautta ennen aiotun toimenpiteen aloittamista huoltorakennuksen postilaatikkoon, puheenjohtajan kotiosoitteeseen tai sähköpostilla hspy.rakentaminen@gmail.com

Palstan osoite ja mökin numero

Hakijan nimi ja osoite

Puhelin

Sähköpostiosoite

Toimenpide

Liitteet (tarvittavat piirustukset, työseloste, paikka palstalla, palstalla olevat muut rakennelmat, tarvittaessa naapurien kuulemiset)

Päivämäärä

Allekirjoitus

Rakennustoimikunnan merkinnät tulevat sähköpostilla

- Suunnitellut toimenpiteet ovat / eivät ole määräysten mukaisia
- Hakemus voidaan hyväksyä / Hakemusta tulee täydentää / Hakemus hylätään

Päivämäärä ja vastuuhenkilön kuittaus: _____

Hallituksen hyväksyntä ja muut merkinnät tulevat sähköpostilla

- Hakemus voidaan hyväksyä / Hakemusta tulee täydentää / Hakemus hylätään

Päivämäärä ja vastuuhenkilön kuittaus: _____

Tarkastukset

Päivämäärä

Tekijä

Tarkastuksen kohde

Huomautukset

Valvojan loppuraportti tulee sähköpostilla

JOS SÄHKÖT KATKEAVAT

Jos sähköt ovat katkenneet, sen on yleensä aiheuttanut joku laite. Talvella voi katkoja aiheuttaa myös kosteus, kun vettä kondensoituu jakokaappeihin.

1. Tarkista, että mökkisi sulakkeet ovat ehjiä.
2. Katso, että liesi ja muut mahdollista vaaraa aiheuttavat laitteet on suljettu.
3. Tarkista, missä alueen jakokaapeista mökkisi automaattisulake on. Kaappien kyljessä on mökkien numerot; yleensä lähin kaappi on oikea.

4. Soita tässä järjestyksessä ja varaudu odottamaan:

- Yhdistyksen huoltopuhelin, 044 240 6197
- Kaija Kumpukallio, 040 589 7737
- Ate Ruutuoksa, 0400 432 964
- kesäaikana myös Anne Nissinen, 044 271 9001

5. Sinun on oltava paikalla vahinkojen välttämiseksi, kun automaattisulake kytketään takaisin päälle.

Älä käytä viallisia sähkölaitteita. Ole varovainen jatkojoh-
tojen kanssa. Anna ammattilaisten hoitaa sähkötyöt.

Kaapin numero	Sähköjakokaappiin liittyvien mökkien numerot
1	1-4, 42-43, 54-55
2	56, 59-66
3	44-48, 57-58
4	28-29, 49-53
5	5-8, 39-41
6	9-12, 36-38
7	17-20, 30-31
8	13-16, 32-35
9	75-80
10	72-74, 81-83
11	69-71, 84-86
12	67-68, 87-89, 179-182
13	99-104
14	96-98, 105-107
15	93-95, 108-110
16	90-92, 111-113
17	126-131
18	120-125
19	132-137, 145-146, 157-159, 167-169
20	114-119
21	170-171, uudet palstat 66, 179-182
22	172-178
23	160-166
24	147-152, vesitorni
25	138-144, 153-156
26	21-27

RESEPTIJÄ

HERTTONOMIEN KURPITSAKEITTO

500 g kurpitsaa

1 sipuli

1 l kasvislientä

2,5dl kermaa

*Ripaus korianteria, suolaa, timjamia,
pippuria sekä muskottipähkinää raas-
tettuna*

Kuori ja pilko sipuli sekä paista sitä
öljyssä hetki ja lisää kuorittu ja pilkottu
kurpitsa.

Paista hetki ja lisää kasvisliemi. Sekoi-
ta joukkoon mausteet ja keitä kunnes
kurpitsa on pehmennyt. Soseuta sau-
vasekottimella ja lisää lopuksi
joukkoon kerma.

Tarjoile kurpitsansiementen, kurpitsan-
siemenöljyn ja leipäkuutioiden kera.

HERKULLISET PEKONIIN KÄÄRITYT RAPARPERIT

4-5 Raparperin vartta

1 pkt (8-10 siivua) pekonia

2 rkl sokeria

Pilko raparperin varret puoliksi eli noin 15 cm pätkiksi.
Puolita pituussuunnassa paksuimmat varret.
Kuori raparperin ohut kuori sormilla varovasti.

Pyöräytä varret sokerissa niin, että pintaan tarttuu ohut kerros kiteitä.
Pyöritä jokaisen varren ympärille yksi pekoni siivu niin, että se peittää
koko raparperin.

Nosta pekoniin käärityt varret kuumaan grilliin ja grilla molemmin puolin
noin 5 minuuttia eli kunnes pekoni on paistunut ruskean rapeaksi.

TERVETULOA YHTEISEEN LASTENTAPAHTUMAAN!

Helsingin siirtolapuutarhojen aluejärjestö eli kaikki Helsingin siirtolapuutarhat järjestävät sunnuntaina **5.6. klo 12–15** tapahtuman kaikille lapsille ja lastenmielisille.

- Tule kokemaan taitoa, vauhtia ja hauskuutta Oulunkylän siirtolapuutarhaan, jossa käytössämme on uuden kerhotalon piha-alue sekä vasta uudistettu hieno leikkipaikka! Luvassa erilaisia tehtäviä, palkintoja ja yhdessä tekemisen riemua!
- Aluejärjestö tarjoaa hattarat ja kahvila Suvikupissa on myytävänä mm. vohveleita mansikkahillolla ja kermavaahdolla, erilaisia piirakoita, jäätelöä, kahvia ja virvokkeita. Samalla sinulla on mainio tilaisuus tutustua Ogelin juuri valmistuneeseen uuteen kerhotaloon.
- Paikalle tarvitaan 4–5 aikuista vahtimaan, ettei palloja syödä eivätkä frisbeet lennä taivaan tuuliin.

Tule mukaan ja ilmoittaudu vapaaehtoiseksi:

arto.harkonen@gmail.com
tai 050 487 1273 (iltaisin).

Oulunkylän Siirtolapuutarha
Myllypellontie 6, 00650 Helsinki

Tarkista julkisen liikenteen kulkuyhteydet,
parkkitilaa löytyy läheiseltä
parkkipaikalta ja kadunvarresta.

Yhdistyksen oma lehti on ilmestynyt vuodesta 2005. Lehti jaetaan sinulle postilaatikkoon.

herne

Toimituskunnalle voi mielellään lähettää juttuideoita, juttuja ja kuvia. Kevään paperisessa lehdessä julkaistaan myös mökkiläisten yhteystiedot, siten kuin ne on lehdelle ilmoitettu.

Viestit kulkevat hyvin sähköpostitse:
hspy.herne@gmail.com

Tällä kaudella lehteä toimittavat
Milla Cotterill, Anu Häyrinen, Milma
Kettunen, Jenni Kivelä ja Jyrki Uusi-Esko.

Aikaisemmat lehdet ovat luettavissa kotisivuilla
www.herttoniemenspy.fi >Yhdistys >Herne-lehti.

Niissä on mainioita artikkeleita muun muassa
puutarhanhoidosta.

**Haluaisitko
mukaan lehden
tekemiseen
ensi keväänä?
Kysy meiltä,
tai laita
sähköpostia.**

ALUEKARTTA

